

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Norādījumi par atveseļošanas un noturības plāniem REPowerEU kontekstā

(2023/C 80/01)

Kopš tika pieņemta regula par Atveseļošanas un noturības mehānismu ("ANM")⁽¹⁾, ģeopolitiskais konteksts ir ievērojami mainījies. Neizprovocētā Krievijas militārā agresija pret Ukrainu ir radījusi lielus izaicinājumus ES enerģētikas savienībai, tādējādi saasinot Covid-19 krīzes ekonomiskās un sociālās sekas. Lai risinātu šīs problēmas, Komisija pēc Eiropadomes pieprasījuma 2022. gada 18. maijā ierosināja REPowerEU plāna ietvaros pastiprināt ANM jau.

ANM regula, kas grozīta ar regulu par REPowerEU nodaļām atveseļošanas un noturības plānos, kura drīzumā stāsies spēkā ("REPowerEU regula"), uzlabos ANM spēju efektīvi sasniegt REPowerEU plāna mērķus un sniegt ieguldījumu enerģētiskajā drošībā, Savienības energoapgādes diversifikācijā, atjaunīgo energoresursu izmantošanas un energoefektivitātes palielināšanā, enerģijas uzkrāšanas jaudu palielināšanā un atkarības no fosilā kurināmā nepieciešamajā samazināšanā līdz 2030. gadam. REPowerEU regulā nodrošināts nepieciešamais satvars, kas palīdzēs iespējami drīzāk veikt investīcijas un īstenot reformas, kuras stiprina ES energoapgādes noturību. Tajā ir noteikti konkrēti REPowerEU mērķi, kuri jāsasniedz ar investīcijām un reformām, kas jāiekļauj esošajos atveseļošanas un noturības plānos ("ANP") īpaši REPowerEU veltītās nodaļās. Turklāt regulā ir paredzēti īpaši finansējuma avoti attiecīgo pasākumu finansēšanai.

ANM un tā jaunais REPowerEU komponents arī palīdzēs stiprināt ES rūpniecības konkurētspēju. Tajā ir piedāvātas plašas papildu finansēšanas iespējas, lai paātrinātu ES rūpniecības pārkārtošanos uz bezoglekļa vai mazoglekļa tehnoloģijām virzībā uz klimatneitralitāti un lai palielinātu investīcijas jaunās ražošanas jaudās tīro tehnoloģiju jomā. REPowerEU regulā noteiktie politikas mērķi nepārprotami ietver tos mērķus, kas ir tieši saistīti ar paātrinātu un taisnīgu rūpniecības pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, cita starpā rūpniecības dekarbonizāciju, zaļajām prasmēm un vērtību ķēžu attīstību tehnoloģijās, kas ir stratēģiski svarīgas virzībā uz zaļo pārkārtošanos. Ņemot vērā steidzamo nepieciešamību risināt šīs problēmas un paturot prātā REPowerEU prioritāšu vispārējo līdzsvarojumu, dalībvalstis tiek aicinātas savos mainītajos plānos iekļaut pasākumus, kas atbalsta tīro tehnoloģiju nozaru pašreizējo un turpmāko konkurētspēju. Kā norādīts Komisijas pieņemtajā paziņojumā⁽²⁾, galvenokārt tiem jābūt reglamentējošiem pasākumiem, lai paātrinātu atļauju piešķiršanas procedūras tīro tehnoloģiju projektiem, nodokļu atvieglojumiem vai cita veida finansiālam atbalstam, kas stimulē tīro tehnoloģiju projektu veidošanu, un atjaunotiem centieniem pilnveidot darbaspēka prasmes šo tīro tehnoloģiju jomā.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

(2) Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam līdz 2023. gada 1. februārī (COM(2023)62). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52023DC0062>

REPowerEU regula arī nodrošinās dalībvalstīm papildu elastību 2014.–2020. gada kohēzijas plānošanas perioda ietvaros, veicot *SAFE* (atbalsts enerģijai par pieņemamu cenu) pasākumus. Tādējādi dalībvalstis varēs izmantot neiztērētos līdzekļus, lai sniegtu tiešu atbalstu neaizsargātām mājsaimniecībām un maziem un vidējiem uzņēmumiem, palīdzot tiem segt pieaugošās enerģijas izmaksas. Minētie pasākumi šajos norādījumos nav apskatīti.

Šajos norādījumos ir izskaidrots process, kā veicamas izmaiņas esošajos plānos, un kārtība, kā jā sagatavo *REPowerEU* nodaļas. Šo norādījumu 1. daļā ir izskaidrots juridiskais pamats izmaiņu veikšanai pieņemtajos ANP, savukārt 2. daļa attiecas uz *REPowerEU* nodaļas sagatavošanu un saturu. Tajā arī ir precizēta informācija, kas dalībvalstīm jā iesniedz Komisijai par savu ANP izmaiņu iemesliem, mērķiem un būtību. Šie norādījumi aizstāj norādījumus, ko Komisija publicēja 2022. gada maijā, savukārt 2021. gada janvārā norādījumi par ANP sagatavošanu ^(?) kopumā paliek spēkā.

Sagatavojot izmaiņas atvēršanas un noturības plānos, lai iekļautu tajos *REPowerEU* nodaļas, ir svarīgi ievērot turpmāk minētos principus.

- Pirmā prioritāte joprojām ir netraucēta ANP īstenošana. Dalībvalstīm jāturpina darīt visu iespējamo, lai laikus iesniegtu maksājumu pieprasījumus un nodrošinātu reformu un investīciju virzību, radot iespēju laikus izmaksāt naudas līdzekļus.
- Lai nodrošinātu *REPowerEU* pasākumu ātru ieviešanu, dalībvalstīm vēlākais līdz 2023. gada 30. aprīlim jā iesniedz mainītie ANP ar *REPowerEU* nodaļām. Dalībvalstīm visi grozījumi savos ANP jā iesniedz viena papildinājuma ietvaros. *REPowerEU* nodaļās visaptveroši jāapskata problēmas, ar kurām saskaras dalībvalstis.
- Lai nodrošinātu ātru virzību uz *REPowerEU* mērķu sasniegšanu, dalībvalstīm par prioritāti jānosaka pasākumi, kuru īstenošana jau notiek un kurus var paveikt līdz 2026. gadam. Dalībvalstīm arī jāņem vērā iespējamā ietekme uz izmaksu profilu, ko radīs izmaiņas to esošajos ANP. Kopumā dalībvalstīm jāizvērtē arī esošo pasākumu īstenošanas grafiks, lai pārlicinātos, ka tie tiks īstenoti atbilstoši saskaņotajam laika grafikam.
- Atlikušie ANM aizdevumi nodrošina papildu finansējumu reformām un investīcijām *REPowerEU* nodaļās. Lai nodrošinātu šo aizdevumu optimālu piešķiršanu, dalībvalstīm pēc iespējas drīzāk un vēlākais 30 dienu laikā pēc *REPowerEU* regulas stāšanās spēkā jāpaziņo par savu ieinteresētību ņemt aizdevumus.
- Izmaiņas, kas veiktas ANP saskaņā ar 18. un 21. pantu, nedrīkst mazināt to vispārējo vērienu, jo īpaši attiecībā uz pasākumiem, ar kuriem īsteno konkrētai valstij adresētos ieteikumus (“KVAI”) un palīdz sasniegt zaļos un digitālos mērķus. Pārskatītajā ANP paredzētajām papildu investīcijām un reformām jābūt vērstām uz *REPowerEU* mērķu sasniegšanu.
- Dalībvalstis ir arī aicinātas izvērtēt un apspriest ar Komisiju savu līdzšinējo pieredzi minētā mehānisma īstenošanā, lai noteiktu, vai kādas izmaiņas valsts īstenošanas satvaros var palīdzēt uzlabot reformu un investīciju veikšanu.

(?) https://commission.europa.eu/system/files/2021-01/document_travail_service_part1_v2_en.pdf.

Satura rādītājs

I DAĻA.	PAPILDU FINANSĒJUMS UN ATVESEĻOŠANAS UN NOTURĪBAS PLĀNU IZMAIŅAS	4
	I. Ievads	4
	II. Papildu finansējums	4
	III. Priekšfinansējums	9
	IV. Plāna grozīšana , lai ņemtu vērā jaunās maksimālās finanšu iemaksas atjauninājumu	9
	V. Plāna grozīšana vai nomaina gadījumā, kad objektīvu apstākļu dēļ plānu vai tā daļu vairs nav iespējams īstenot	10
II DAĻA.	NORĀDĪJUMI PAR PAPILDINĀJUMU IZSTRĀDI UN NOFORMĒŠANU	11
	I. <i>REPowerEU</i> nodaļa	13
	II. Vispārīgi norādījumi par izmaiņu veikšanu ANP	24
I PIELIKUMS.	FINANŠU INSTRUMENTI	35
II PIELIKUMS.	NODOMU DEKLARĀCIJAS VEIDNE ANM AIZDEVUMIEM	37
III PIELIKUMS.	NODOMU DEKLARĀCIJAS VEIDNE PĀRVIETOJUMIEM NO <i>BREXIT</i> KOREKCIJAS REZERVES	38
IV PIELIKUMS.	ATVESEĻOŠANAS UN NOTURĪBAS PLĀNA PAPILDINĀJUMA VEIDNE	39
V PIELIKUMS.	<i>REPOWER EU</i> NODAĻAS VEIDNE	44

I DAĻA

PAPILDU FINANSĒJUMS UN ATVESEĻOŠANAS UN NOTURĪBAS PLĀNU IZMAIŅAS

I. Ievads

Dalībvalstis tiek mudinātas, veicot izmaiņas savos ANP, tos balstīt uz sākotnējā plāna konsolidēto redakciju, un tajos jāietver novērtēšanas posmā ieviestās izmaiņas; turklāt tiem pilnībā jāatbilst attiecīgajiem Padomes īstenošanas lēmumiem ("PĪL"). Dalībvalstis, kas nav konsolidējušas sākotnējo plānu, tiek aicinātas to izdarīt pirms izmaiņu ieviešanas savā plānā. Plāni ar izmaiņām dalībvalstīm jāiesniedz kā savu konsolidēto plānu papildinājums. Šo norādījumu IV pielikumā ir iekļauta īpaša veidne šādam papildinājumam.

Visas plānos izdarītās izmaiņas Komisija no jauna novērtēs saskaņā ar ANM regulas 19. pantu. Saskaņā ar ANM regulas 20. pantu būs nepieciešams PĪL, ar ko pēc Komisijas priekšlikuma apstiprinās pozitīvu plāna novērtējumu. Pēc tam vajadzības gadījumā tiks parakstīts jauns vai grozīts finansēšanas un/vai aizdevuma nolīgums starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti, un pirms maksājumu veikšanas tiks parakstīta darbības kārtība.

Pirms mainīto ANP iesniegšanas dalībvalstis tiek aicinātas vispirms neformāli apspriesties ar Komisijas dienestiem. Šis dialogs būs līdzīgs tam, kas notika pirms sākotnējo ANP iesniegšanas, un tā mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm sagatavot ANP izmaiņas.

Dalībvalstis tiek stingri mudinātas iesniegt mainītos ANP vēlākais līdz 2023. gada aprīlim, pirms tiesību aktos noteiktā termiņa — 2023. gada 31. augusta, kad jāiesniedz mainītie ANP ar aizdevumu pieprasījumiem. Neatkarīgi no tā, vai dalībvalsts pieprasa aizdevumu, tā kā saistību izpildes termiņš atlikušajiem 30 % no pieejamās dotāciju piešķiruma summas ir 2023. gada beigās, dalībvalstis tiek ļoti stingri mudinātas pēc 2023. gada augusta neiesniegt nekādus ANP ar izmaiņām, jo nebūs garantiju, ka novērtēšanas un pieņemšanas process tiks pabeigts laikus, lai finansēšanas un/vai aizdevuma nolīgumus varētu parakstīt vēl 2023. gadā. Šādā gadījumā dalībvalstij radīsies risks zaudēt 30 % no dotāciju piešķiruma un piekļuvi aizdevumiem.

II. Papildu finansējums

Stājoties spēkā *REPowerEU* regulai, jebkurā grozītā ANP, kas ietvers papildu finansiālo atbalstu aizdevumu veidā, resursus no emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ("ETS") saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un/vai pārvietojumus no *Brexit* korekcijas rezerves ("BKR"), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1755, iekļauj *REPowerEU* nodaļā saskaņā ar ANM regulas 21.c pantu. Papildu finansiālais atbalsts, kas saistīts ar *REPowerEU* nodaļu, tiks izmaksāts kopā ar pārējo ANM finanšu iemaksu un attiecīgā gadījumā — aizdevuma atbalstu saskaņā ar vienoto maksājumu grafiku.

ETS resursi, kas novirzīti *REPowerEU*

Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija. Šos resursus var izmantot vienīgi, lai finansētu reformas un investīcijas, kas iekļautas *REPowerEU* nodaļā, kā norādīts ANM regulas 21. c panta 1. punktā (sk. attiecīgo iedaļu II daļā), izņemot pasākumus, uz kuriem attiecas atkāpe par principu "nenodarīt būtisku kaitējumu" ("NBK"). Lai piekļūtu šim papildu neatmaksājamam finansiālajam atbalstam, ir nepieciešami papildu atskaites punkti un mērķrādītāji, kas jāiekļauj katra PĪL maksājumu grafikā. Izmaksu profilā nebūs nekādu atšķirību starp finansējuma avotiem.

Tāpat kā sākotnējo ANP gadījumā, Komisija atskaitīs daļu no papildu neatmaksājama finansiālā atbalsta, kas iegūts no ETS resursiem, lai segtu administratīvos izdevumus saskaņā ar ANM regulas 21.a panta 3. punktu.

1. tabula

REPowerEU papildu dotācijas katrai dalībvalstij

Dalībvalsts	Daļa (% no kopsummas)	Summa (EUR, pašreizējās cenās)
Beļģija	1,41 %	282 138 922
Bulgārija	2,40 %	480 047 020
Čehija	3,41 %	681 564 712
Dānija	0,65 %	130 911 150
Vācija	10,45 %	2 089 555 318
Igaunija	0,42 %	83 422 597
Īrija	0,45 %	89 598 110
Grieķija	3,85 %	769 221 929
Spānija	12,93 %	2 586 147 350
Francija	11,60 %	2 320 955 407
Horvātija	1,35 %	269 441 467
Itālija	13,80 %	2 760 000 000
Kipra	0,26 %	52 487 457
Latvija	0,62 %	123 982 817
Lietuva	0,97 %	194 020 453
Luksemburga	0,15 %	30 000 000
Ungārija	3,51 %	701 565 457
Malta	0,15 %	30 000 000
Nīderlande	2,28 %	455 041 644
Austrija	1,05 %	210 620 057
Polija	13,80 %	2 760 000 000
Portugāle	3,52 %	704 419 725
Rumānija	7,00 %	1 399 326 315
Slovēnija	0,58 %	116 909 535
Slovākija	1,83 %	366 959 257
Somija	0,56 %	112 935 884
Zviedrija	0,99 %	198 727 417

Pārvietojumi un citas finansējuma iespējas, kas saistītas ar ES fondiem

Dalītas pārvaldības fondi, uz kuriem attiecas 2021.–2027. gada Kopīgo noteikumu regula

ANM regulas 7. panta 1. punktā ir paredzēta iespēja dalībvalstīm saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulu uz ANM pārvietot līdz 5 % no sākotnējā piešķiruma katrā fondā, izņemot Taisnīgas pārkārtošanās fondu, uz ko attiecas Regula (ES) 2021/1060 (2021.–2027. gada Kopīgo noteikumu regula, KNR). Saskaņā ar KNR 26. pantu līdz 5 % KNR līdzekļu, kas pieejami 2021.–2027. gada budžeta periodā, var pārvietot uz jebkuru citu tieši vai netieši pārvaldītu ES instrumentu, lai to izmantotu tikai un vienīgi attiecīgā dalībvalstī. Pilnībā piemēro tā ES instrumenta noteikumus, uz kuru resursi tiek pārvietoti. Šis noteikums ļauj dalībvalstij palielināt savus resursus, kas pieejami ANM ietvaros.

Dalībvalstis var pieprasīt šādus pārvietojumus programmas grozījumu ietvaros. Saskaņā ar 2021.–2027. gada KNR 26. panta 3. punktu šāda ar programmas grozījumiem īstenota pārvietojuma pieprasījumi ir pienācīgi jāpamato, ņemot vērā papildināmību un sasniedzamo ietekmi.

Šo 2021.–2027. gada KNR 26. pantā paredzēto iespēju pārvietot līdz 5 % līdzekļu var izmantot, lai kompensētu ANM finanšu piešķiruma samazinājumu saistībā ar jebkuru pasākumu, kas iekļauts esošajā ANP. To var izmantot arī *REPowerEU* nodaļā ietvertajām reformām un investīcijām ⁽⁴⁾.

Turklāt dalībvalstis saskaņā ar KNR 26.a pantu, kas grozīts ar *REPowerEU* regulu, var izmantot līdz 7,5 % no sākotnējā valsts piešķiruma Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda Plus un Kohēzijas fonda ietvaros, lai atbalstītu *REPowerEU* mērķus atbilstoši konkrētajiem šo fondu noteikumiem, grozot programmu saskaņā ar KNR 24. pantu.

2. tabula

Pieejamās summas pārvietojumiem saskaņā ar KNR 26. pantu

Miljonos EUR (noapaļoti)	Iespējamās pieejamās summas pārvietojumiem saskaņā ar 2021.–2027. gada KNR 26. pantu (2022. gada decembrī) (*)
BE	134,7
BG	363,4
CZ	910,2
DK	25,9
DE	865,9
EE	153,7
IE	59,9
EL	412,8
ES	1 769,4
FR	842,6
HR	435,4
IT	2 104,9
CY	45,2
LV	214,6
LT	305,1
LU	2,9
HU	1 086,4
MT	24,9
NL	64,9
AT	57,5
PL	3 609,0
PT	1 112,6

(⁴) Saskaņā ar KNR 26.a panta 1. punktu dalībvalstis, kas iesniedz *REPowerEU* nodaļu, var pieprasīt, lai līdz 7,5 % no to sākotnējā valsts (nacionālā) piešķiruma no ERAF, ESF+ un Kohēzijas fonda tiktu iekļauti prioritātēs, kas veicina *REPowerEU* mērķu sasniegšanu, kā noteikts ANM regulas 21.c pantā, ar nosacījumu, ka šāds atbalsts sekmē attiecīgā fonda konkrēto mērķu sasniegšanu, kā paredzēts regulās par minēto fondu izveidi. Tomēr 7,5 % no valsts piešķiruma saskaņā ar KNR, ko izmanto investīcijām, kuras veicina *REPowerEU* mērķu sasniegšanu, nav paredzēti *REPowerEU* nodaļās vai ANP.

RO	1 461,0
SI	152,9
SK	617,9
FI	65,1
SE	96,3

(*) Pamatojoties uz piešķirumiem Eiropas Reģionālās attīstības fondam, Kohēzijas fondam un Eiropas Sociālajam fondam Plus, pēc pārvietojumiem, kas veikti saistībā ar partnerības nolīgumu pieņemšanu.

Brexit korekcijas rezerve

Dalībvalsts var arī pārvietot uz ANM visu savu provizorisko piešķirumu vai daļu no tā saskaņā ar BKR, lai finansētu savas REPowerEU nodaļā paredzētās investīcijas un reformas, tikai un vienīgi izmantošanai attiecīgajā dalībvalstī. Brexit korekcijas rezerves ietvaros 80 % šā provizoriskā piešķiruma tiek izmaksāti dalībvalstīm kā priekšfinansējums, sadalot to trīs daļās — 40 % (2021. gadā), 30 % (2022. gadā) un 30 % (2023. gadā); atlikusi provizoriskā piešķiruma summa tiks izmaksāta 2025. gadā, pamatojoties uz pietiekamu attiecināmo izdevumu dokumentāciju.

Ikgadējais BKR priekšfinansējums par 2022. un 2023. gadu ir jāizmaksā līdz aprīļa beigām. Lai varētu ņemt vērā jebkādu pārvietošanas nodomus pirms 2023. gada BKR priekšfinansējuma daļas izmaksāšanas, dalībvalstīm līdz 2023. gada 1. martam ir jāpaziņo Komisijai par jebkuru nodomu pārvietot BKR līdzekļus uz ANM. Tas jāveic, nosūtot e-pasta vēstuli saskaņā ar III pielikumā iekļauto veidni. Šajā pieprasījumā jāiekļauj vispārīgs skaidrojums par BKR un REPowerEU nodaļas kopīgiem mērķiem, parādot, ka abos gadījumos galvenā uzmanība tiek pievērsta ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas stiprināšanai. Dalībvalstīm nav jāsniedz pamatojums katram atsevišķajam pasākumam. Tiklīdz Komisija saņems šo informāciju, 2023. gada priekšfinansējuma daļas izmaksa tiks aizturēta.

Atkarībā no summas, ko dalībvalsts izvēlēsies pārvietot uz ANM, tiks piemērota viena no tālāk minētajām procedūrām.

- Ja pārvietojamā summa būs mazāka par atlikušo provizoriskā piešķiruma summu, kas vēl nav izmaksāta saskaņā ar BKR (kā priekšfinansējums), pārvietojums tiks veikts, izmantojot BKR summas, kuras citādi būtu izmaksātas 2023. un 2025. gadā.
- Ja pārvietojamā summa būs lielāka par neizmaksāto BKR provizoriskā piešķiruma daļu, vispirms tiks pārvietotas summas, kas vēl nebūs izmaksātas saskaņā ar BKR. Pēc tam starpība tiks (daļēji vai pilnībā) finansēta no summām, kas jau izmaksātas 2021. un 2022. gadā kā BKR priekšfinansējums, kas vispirms būs jāatgūst no attiecīgās dalībvalsts. Dalībvalstīm būs iespēja paust vēlmi, lai šādu atgūšanu Komisija pēc iespējas kompensētu, samazinot jebkuru piemērotu nākotnes maksājumu, tostarp saskaņā ar ANM.

3. tabula

BKR piešķirums un izmaksātais BKR priekšfinansējums

Miljonos EUR (noapaļoti)	BKR piešķirums	Izmaksātais BKR priekšfinansējums
BE	386,6	211,8
BG	15,4	8,4
CZ	54,9	
DK	275,0	150,7
DE	646,6	354,2
EE	6,6	3,6
IE	1 165,2	638,3
EL	38,6	21,2

ES	272,4	149,3
FR	735,6	403,0
HR	7,2	3,9
IT	146,8	80,4
CY	52,1	28,5
LV	10,9	6,0
LT	12,2	6,7
LU	128,5	70,4
HU	57,2	31,3
MT	44,3	24,3
NL	886,3	485,5
AT	27,7	15,2
PL	173,6	95,1
PT	81,4	44,6
RO	43,2	23,6
SI	5,3	
SK	36,3	19,9
FI	23,2	
SE	137,4	75,3
ES-27 valstis	5 470,4	

ANM aizdevuma pieprasījums

Lai atbalstītu jaunās reformas un investīcijas, kas paredzētas mainītajos plānos, dalībvalstis var saņemt finansējumu saskaņā ar ļoti labvēlīgiem ANM aizdevumu finansēšanas nosacījumiem. Dalībvalstis tiek īpaši mudinātas izmantot šo finansējuma avotu, no kura Komisija var piešķirt līdzekļus līdz 2023. gada beigām, lai finansētu papildu reformas un investīcijas. Šādi aizdevumi ir īpaši piemēroti, lai segtu lielākas finansiālās vajadzības, kas saistītas ar reformu īstenošanu un investīcijām, kuras nepieciešamas *REPowerEU* mērķu sasniegšanai.

Kā noteikts ANM regulas 14. panta 2. punktā, galīgais termiņš dalībvalstīm, lai iesniegtu aizdevumu pieprasījumus, arī tiem aizdevumiem, ko piešķir saskaņā ar ANM regulas 14. panta 6. punktu, ir 2023. gada 31. augusts. 30 dienu laikā pēc *REPowerEU* regulas stāšanās spēkā dalībvalstīm jāpaziņo Komisijai par nodomu pieprasīt aizdevumu, nosūtot vēstuli, kas sagatavota, izmantojot II pielikumā sniegto veidni. Šis pienākums attiecas arī uz tām dalībvalstīm, kuras jau ir paņēmušas aizdevumus līdz maksimālajam apjomam, kas norādīts ANM regulas 14. panta 5. punktā (6,8 % no to NKI) ^(*). Šāds paziņojums, ja iespējams, jāiesniedz jau agrāk, un tajā jāiekļauj norāde par pieprasāmā aizdevuma atbalsta apmēru, kā arī ar šādiem aizdevumiem atbalstāmo investīciju un reformu sākotnējais saraksts. Tā mērķis ir nodrošināt labāku budžeta prognozējamību un papildu stimulus dalībvalstīm pieprasīt šādu aizdevuma atbalstu, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, proporcionalitātes un pārredzamības principus, bet neskarot ANM regulas 14. panta 2. punktā noteikto termiņu — 2023. gada 31. augustu.

Pamatojoties uz visu dalībvalstu iesniegto informāciju, Komisija bez liekas kavēšanās iesniegs Parlamentam un Padomei pārskatu par paustajiem nodomiem un ierosinās turpmāko rīcību pieejamo resursu sadalei, cita starpā ņemot vērā pieprasījuma iesniedzēju dalībvalstu vajadzības un aizdevuma atbalsta pieprasījumus, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis. Ja aizdevuma pieprasījumi pārsniegs pieejamās summas, Komisija saskaņā ar vajadzību nodrošināt, ka ANP sniedz visaptverošu un pienācīgi līdzsvarotu reakciju uz dalībvalstu ekonomisko un sociālo situāciju, ņems vērā to, vai pieprasītais papildu finansējums, kas pārsniedz robežlielumu 6,8 %, sekmē *REPowerEU* nodaļu mērķu sasniegšanu vai nesekmē to.

^(*) 2019. gada NKI noslēguma datumā 2020. gada maijā saskaņā ar ANM regulas [48]. apsvērumu un 1. pielikumu.

Saskaņā ar ANM regulas 14. panta 1. punktu aizdevuma atbalstu var piešķirt līdz 2023. gada 31. decembrim. Attiecīgi visiem aizdevuma nolīgumiem jāstājas spēkā līdz 2023. gada 31. decembrim. Tādējādi Komisijai un attiecīgajām dalībvalstīm pirms minētā datuma jāparaksta aizdevuma nolīgumi un Komisijai jāsaņem juridiski atzinumi, kas apliecina, ka ir izpildītas visas konstitucionālās un juridiskās prasības, kuras saistītas ar šo nolīgumu stāšanos spēkā.

Aizdevuma atbalsta pieprasījums rūpīgi jāpamato un tajā jāiekļauj šādi konkrēti elementi:

- lielāku finansiālo vajadzību pamatojums,
- papildu reformu un investīciju saraksts ar attiecīgajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem,
- pārskatītā ANP izmaksu aplēses.

Lielākas finansiālās vajadzības var rasties šādu iemeslu dēļ:

- papildu reformas un investīcijas, jo īpaši lai risinātu KVAI un *REPowerEU* problēmas;
- attiecīgās dalībvalsts maksimālā finanšu iemaksa tiek samazināta, tāpēc daži pasākumi tiek pārvirzīti no neatmaksājama atbalsta uz aizdevumiem, lai nesamazinātu dalībvalsts plāna vispārējo vērienu; lai pamatotu šādus aizdevuma pieprasījumus, nav nepieciešamas nekādas papildu reformas vai investīcijas;
- aizdevums tiek pieprasīts, lai finansētu pasākumus, kas iekļauti *REPowerEU* nodaļā.

III. Priekšfinansējums

Lai nodrošinātu, ka finansiālais atbalsts tiek piešķirts kā priekšfinansējums un tiek izmantots, lai ātrāk reaģētu uz pašreizējo enerģētisko krīzi, dalībvalstis var pieprasīt maksimālo priekšfinansējumu līdz 20 % no papildu finansējuma, kas vajadzīgs, lai finansētu pasākumus, kuri iekļauti *REPowerEU* nodaļās. Šis pieprasītais papildu finansējums var ietvert šādus avotus:

- jauni ieņēmumi no ETS saskaņā ar 21.a pantu;
- pārvietotie resursi no *Brexit* korekcijas rezerves saskaņā ar 21.b pantu;
- pārvietotie resursi no kohēzijas politikas programmām saskaņā ar 7. pantu;
- ANM aizdevumi saskaņā ar 14. pantu;
- papildu neatmaksājama atbalsts, ņemot vērā 2022. gada jūnija atjauninājumu saskaņā ar 18. pantu.

Priekšfinansējums tiks izmaksāts ne vairāk kā divās daļās; pirmais maksājums divu mēnešu laikā pēc tam, kad Komisija pieņems juridiskās saistības, kas minētas ANM regulas 23. pantā, un otrais — divpadsmit mēnešu laikā pēc tā PĪL stāšanās spēkā, ar ko apstiprinās atveseļošanas un noturības plāna novērtējumu, cita starpā *REPowerEU* nodaļu.

Maksājumi, kas veido priekšfinansējumu, būs atkarīgi no pieejamajiem resursiem, jo īpaši no to līdzekļu pieejamības, kas iegūti no *NextGenerationEU* konta, faktiskajiem iepriekšējiem resursu pārvietojumiem no dalītās pārvaldības programmām un ikgadējā ES budžetā apstiprinātajām apropriācijām, kā arī ieņēmumiem saskaņā ar 21.a pantu. Neviena no abām priekšfinansējuma maksājumu daļām par resursiem, kas pārvietoti saskaņā ar KNR 26. pantu, visās dalībvalstīs kopā nepārsniedz 1 miljardu EUR. Priekšfinansējuma maksājums tiks veikts pēc visu dalībvalstu iesniegto pieprasījumu izvērtēšanas un, ja nepieciešams, proporcionāli, lai ievērotu kopējo maksimālo robežu 1 miljarda EUR apmērā. Finanšu iemaksa un attiecīgā gadījumā izmaksājamā aizdevuma atbalsta summa tiks proporcionāli pielāgota, lai ņemtu vērā šo papildu priekšfinansējumu *REPowerEU* nodaļām.

IV. Plāna grozīšana, lai ņemtu vērā jaunās maksimālās finanšu iemaksas atjauninājumu

Saskaņā ar ANM regulas 18. panta 2. punktu dalībvalstis var savus ANP atjaunināt, lai ņemtu vērā pēc 11. panta 2. punktā minētā aprēķina veikšanas atjaunināto maksimālo finanšu iemaksu. Komisija 2022. gada 30. jūnijā publicēja atjauninātu informāciju par maksimālo finanšu iemaksu visām dalībvalstīm ⁽⁶⁾.

⁽⁶⁾ Komisijas 2022. gada 30. jūnija piezīme Padomei un Eiropas Parlamentam "ANM: maksimālās finanšu iemaksas atjaunināšana".

Ir svarīgi atzīmēt, ka grozīto ANP mērķiem ir jāpaliek tikpat vērienīgiem kā sākotnējos plānos (vai jātiecas sasniegt lielākus mērķus) un arī turpmāk jāatbilst visiem ANM regulā noteiktajiem novērtēšanas kritērijiem. Jo īpaši dalībvalstīm ir jāturpina efektīvi risināt visas problēmas, kas noteiktas attiecīgajos KVAI, vai ievērojamu to daļu, kā arī prioritātes attiecībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Saskaņā ar ANM regulas 18. panta 2. punktu dalībvalstis var ierosināt pielāgot pasākumus un to atskaites punktus un mērķrādītājus, lai ņemtu vērā maksimālās finanšu iemaksas pārskatīšanu. Novērtējot šīs izmaiņas (attiecīgā gadījumā saistībā ar 14. pantu par papildu pasākumiem, kas saistīti ar aizdevuma atbalstu), Komisija ņems vērā:

- to, vai dalībvalsts ir pierādījusi saikni starp ierosinātajām izmaiņām un maksimālās finanšu iemaksas izmaiņām;
- visu pārskatītajā ANP ierosināto izmaiņu kopējo ietekmi, arī jaunus un paplašinātos pasākumus *REPowerEU* nodaļās, ņemot vērā visus novērtēšanas kritērijus, kuriem šim plānam ir jāatbilst.

ANP atjaunināšanu, lai ņemtu vērā atjaunināto maksimālo finanšu iemaksu saskaņā ar ANM regulas 18. panta 2. punktu, var veikt tikai vienu reizi un līdz 2023. gada beigām. Lai ņemtu vērā maksimālās finanšu iemaksas atjauninājumu un juridiski uzņemtās saistības par summu, kas atbilst 30 % finanšu iemaksas, kura aprēķināta saskaņā ar ANM regulas III pielikumu, finansēšanas nolīgums 2023. gadā ir jāgroza. Lai optimizētu šo procesu, dalībvalstis tiek stingri mudinātas līdz 2023. gada 30. aprīlim iesniegt vienu vienotu plānu ar izmaiņām, kas ietver gan 18. panta 2. punktā norādītās izmaiņas, gan *REPowerEU* nodaļas ieviešanu.

Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, var minēt vairākus piemērus tam, kāda veida izmaiņas var ierosināt saskaņā ar 18. panta 2. punktu:

- aizdevuma atbalsta vai pārvietojumu apmēra palielināšana finanšu iemaksas samazinājuma kompensēšanai;
- mērķrādītāju paplašināšana vai sašaurināšana vai saskaņots mērķrādītāju kopums, kā arī proporcionālas izmaiņas attiecīgā(-o) pasākuma(-u) aplēstajās izmaksās;
- pasākumu pievienošana vai atcelšana saistībā ar finanšu iemaksas izmaiņām;
- izmaiņas atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanas laika grafikā vai tā pasākuma un atskaites punktu / mērķrādītāju aprakstu pielāgošana, ko ietekmē izmaiņas finanšu iemaksā.

Dalībvalstis var arī ierosināt izmaiņas atskaites punktos un mērķrādītājos vairākos savstarpēji saistītos pasākumos, lai ņemtu vērā izmaiņas finanšu iemaksā, piemēram, integrējot vairākus mazus, bet saistītus pasākumus vienā pasākumā. Šādā gadījumā dalībvalstij jānomaina konkrēti atskaites punkti un mērķrādītāji un attiecīgi jāpievieno citi atskaites punkti un mērķrādītāji vai jāpalielina to vēriens, ja plāna kopējās aplēstās izmaksas atbilst atjauninātajai finanšu iemaksai vai pārsniedz to un dalībvalsts pierāda saikni starp piešķiruma nomaiņu un ierosinātajiem plāna grozījumiem. Finanšu iemaksas samazināšanu vai mainīšanu var ņemt vērā, pamatojot dažu komponentā iekļauto pasākumu vēriena un aplēsto izmaksu samazināšanu, ja vienlaikus tiek palielinātas citu pasākumu aplēstās izmaksas un vēriens.

Pārskatīšana uz leju

Pat gadījumā, ja dalībvalstu galīgā maksimālā finanšu iemaksa tiek samazināta, tās tiek mudinātas turpināt īstenot pieņemtos ANP, izmantojot alternatīvus finansējuma avotus. ANM satvarā būtiska alternatīva ir ANM aizdevumi saskaņā ar 14. pantu, kā arī pārvietojumi no citiem ES fondiem vai valsts avotu izmantošana. Dalībvalstis saskaņā ar 21.c panta 2. punktu var arī kompensēt maksimālās finanšu iemaksas samazinājumu ar papildu finansējumu *REPowerEU* nodaļai, iekļaujot savās *REPowerEU* nodaļās esošos attiecināmos pasākumus līdz tādai aplēsto izmaksu summai, kas vienāda ar maksimālās finanšu iemaksas samazinājumu saskaņā ar 11. panta 2. punktu. Šāds samazinājums tiks aprēķināts, salīdzinot starpību starp maksimālo finanšu iemaksu, pamatojoties uz IKP prognozi 2020. un 2021. gadam (atskaitot administratīvos izdevumus), un galīgo maksimālo finanšu iemaksu, ko Komisija publicējusi pēc galīgo IKP datu publicēšanas (atskaitot administratīvās izmaksas). Praksē, lai aprēķinātu aplēstās izmaksas, Komisija izmantos to pasākumu daļu aplēstās izmaksās, kuras jau ir iekļautas pieņemtajos PĪL un tiktu pārvietotas uz *REPowerEU* nodaļu (izņemot jaunus pasākumus, kuriem būs nepieciešamas jaunas izmaksas aplēses).

Pārskatīšana uz augšu

Dalībvalstis, kam pēc atjaunināšanas ir noteikta lielāka maksimālā finanšu iemaksa, var izmantot pieejamos papildu līdzekļus, ierosinot attiecīgas reformas un investīcijas vai izvērēt jau paredzētās. Tās tiek stingri mudinātas pilnībā novirzīt papildu ieņēmumus *REPowerEU* mērķu sasniegšanai, ņemot vērā 2022. gada un attiecīgā gadījumā arī 2023. gada KVAI. Lai pilnībā izmantotu palielināto maksimālo finanšu iemaksu, mainīto plānu aplēstajām izmaksām jāatbilst vismaz atjauninātajai maksimālajai finanšu iemaksai.

Dalībvalstis ar lielāku maksimālo finanšu iemaksu var izmantot ANM regulas 18. pantu, pieprasot mainīt esošos pasākumus, ja ir vajadzīgas pamatotas izmaiņas, lai varētu ieviest jaunus vai paplašinātus pasākumus, jo īpaši tos, kas minēti *REPowerEU* nodāļās.

V. Plāna grozīšana vai nomaina gadījumā, kad objektīvu apstākļu dēļ plānu vai tā daļu vairs nav iespējams īstenot

Saskaņā ar ANM regulas 21. pantu dalībvalstīm ir iespēja pieprasīt sava plāna grozīšanu, ja viens vai vairāki atskaites punkti un mērķrādītāji to ANP vairs nav sasniedzami objektīvu apstākļu dēļ. Tomēr grozītajam plānam joprojām būs jāatbilst visiem attiecīgajiem KVAI vai nozīmīgai to daļai, kā arī visiem citiem novērtēšanas kritērijiem, kas paredzēti ANM regulā.

Krievijas agresija pret Ukrainu ir būtiski ietekmējusi enerģijas un būvmateriālu cenas. Tā ir arī radījusi papildu spiedienu uz pasaules piegādes ķēdēm. Ne mehānisma izveidošanas brīdī, ne laikā, kad lielākā daļa dalībvalstu iesniedza savus atveseļošanas un noturības plānus, nebija iespējams paredzēt šo norišu smagumu. Šāda situācijas attīstība var tieši ietekmēt dažu plānos iekļauto investīciju veikšanu, un uz to var atsaukties kā uz objektīviem apstākļiem, kas pamato 21. pantā minēto pieprasījumu.

Objektīvi apstākļi var padarīt pasākumu vairs neiespējamu ar aplēsto izmaksu vai efektivitātes līmeni vai arī var likt meklēt labāku alternatīvu, kas ir labvēlīgāka to pašu ANM regulas mērķu vai 11 novērtēšanas kritēriju sasniegšanai. Šādos gadījumos dalībvalstij būs jānorāda objektīvie elementi, kas ir pamatā neplānotajai neefektivitātei, kas izriet no sākotnējā pasākuma īstenošanas tādā veidā, kā sākotnēji plānots, un jāpierāda, ka izvēlēta alternatīva ir piemērotāka pasākuma plānoto mērķu sasniegšanai. Piemēram, dalībvalsts var iesniegt pierādījumus tam, ka alternatīvais pasākums ir izmaksu ziņā efektīvāks vai vairāk veicina reformu vai investīciju politikas mērķu sasniegšanu.

Ņemot vērā *REPowerEU* mērķu nozīmību pašreizējo problēmu risināšanā, grozītajā ANM regulā ir skaidri norādīts, ka objektīvs apstāklis saskaņā ar 21. pantu, uz kuru var atsaukties, ir arī iespējamās pretrunas starp jau esošu pasākumu, kas noteikts PĪL, un *REPowerEU* mērķiem. Komisija katrā atsevišķā gadījumā izvērtēs, vai dalībvalsts šajā jomā ir pierādījusi objektīvi pārbaudāmus faktus.

Atsaucoties uz 21. pantu plāna grozīšanai, dalībvalstis ir atbildīgas par pietiekamu pamatojumu ierosinātajām izmaiņām, un tās var izvēlēties, kāda veida pierādījumus un informāciju tās vēlas iesniegt kā pamatojumu. Šo izmaiņu veids un būtība, kā arī objektīvie apstākļi, uz kuriem atsaucas, noteiks sniedzamās informācijas apjomu. Piemēram, dalībvalstīm nav jāsniedz pierādījumi par to, ka pastāv vispārzināmi apstākļi (piemēram, piegādes ķēžu traucējumi), bet gan jāiesniedz konkrēta informācija par šo notikumu ietekmi uz pasākumiem un konkrētiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem.

Turpmāk minētie scenāriji var noderēt kā piemēri tam, kāda veida izmaiņas var notikt saskaņā ar 21. pantu un kāda veida informācija dalībvalstīm jāiesniedz (*).

— Dalībvalsts ierosina mainīt mērķrādītāju, kas saistīts ar renovējamo ēku skaitu vai grīdas platību, jo ir būtiski pieaugušas būvmateriālu cenas. Lai pamatotu pieprasījumu, tā iesniedz informāciju par inflāciju būvniecības nozarē valsts ekonomikā un vai nu pielāgo savu mērķrādītāju proporcionāli palielinātajām izmaksām, vai atceļ pasākumu, vai pieprasa papildu finansējumu, lai segtu lielākas aplēstās izmaksas (katrā konkrētajā gadījumā iesniedzot nepieciešamo izmaksu pamatojumu).

(* Šie piemēri ir paredzēti tikai ilustratīviem nolūkiem, un tie nekādā veidā neietekmē Komisijas vērtējumu par dalībvalsts iesniegto pamatojumu.

- Dalībvalsts ierosina atcelt investīcijas, kas saistītas ar superdatora iegādi, jo pusvadītāju piegādes ķēdē ir radušies traucējumi. Pieprasījumam ir pievienots īss pārskats par iestāžu mēģinājumiem iegādāties attiecīgo produktu un, ja iespējams, pierādījumi par neveiksmīgo konkursa procedūru.
- Dalībvalsts ierosina mainīt nosacījumus atskaites punktam, kas saistīts ar apkures katlu nomainīšanu mājāsaimniecībās, lai šos gāzes apkures katlus izslēgtu no atbalsta apjoma, jo to iepirkums ir pretrunā ar *REPowerEU* mērķiem, un tie ir objektīvi apstākļi saskaņā ar *REPowerEU* regulu.
- Dalībvalsts atrod izmaksu ziņā būtiski efektīvāku veidu, kā izveidot transporta mezglu, un tā vēlas mainīt attiecīgās tehniskās specifikācijas kādā konkrētā atskaites punktā. Šim pieprasījumam ir pievienota piezīme, kurā paskaidrots, kāda veida analīze tika veikta, lai noteiktu, vai jaunā metode būs izmaksu ziņā efektīvāka, vienlaikus nodrošinot tādas pašas kopējos rezultātus.
- Dalībvalsts vēlas izmainīt hidroelektrostacijas raksturlielumus, jo tādējādi var nodrošināt ievērojami lielāku enerģijas izlaidi, neraugoties uz nedaudz lielākām izmaksām. Dalībvalsts iesniedz īsu analīzi par to, kā hidroelektrostacijas jaunie raksturlielumi uzlabos tās vispārējo darbību, kā arī atjauninātas pasākuma izmaksu aplēses.

Ierosinātās izmaiņas nedrīkst mazināt ANP vispārējo vērtību, tām jānodrošina, lai plāni arī turpmāk atbilstu KVAI un neizraisītu īstenošanas atlikšanu uz ANM pēdējiem gadiem. Turklāt pasākumiem, kas aizstāj tos, kurus atzīst par neīstenojamiem, pēc iespējas jāveicina *REPowerEU* mērķu sasniegšana (piemēram, pārejot no gāzes apkures katliem uz siltumsūkņiem).

Scenārijs	Juridiskais pamats
<i>REPowerEU</i> nodaļas pievienošana ANP	21.c pants
Pasākumu pielāgošana ANP pēc maksimālās finanšu iemaksas atjaunināšanas	18. panta 2. punkts
Pasākumu grozīšana ANP tādu objektīvo apstākļu dēļ, kas padara šos pasākumus vairs neizpildāmus	21. pants
Pasākumu pievienošana ANP, lai ņemtu vērā papildu ANM aizdevumus	14. pants
Jebkuru iepriekš minēto scenāriju kombinācija	14. pants, 18. panta 2. punkts, 21. vai 21.c pants

II DAĻA

NORĀDĪJUMI PAR PAPILDINĀJUMU IZSTRĀDI UN NOFORMĒŠANU

Šajā iedaļā ir sniegti vispārēji norādījumi par ANP papildinājuma izstrādi un noformēšanu, tai skaitā par *REPowerEU* nodaļas sagatavošanu. Šajā daļā termins “izmaiņas” tiek attiecināts uz visām izmaiņām ANP neatkarīgi no to juridiskā pamata. Ieviešot izmaiņas savos plānos, dalībvalstīm jāsniedz pierādījumi atbilstoši ANM regulā noteiktajiem novērtēšanas kritērijiem, kā arī atjaunināta ANM regulas 18. un 21.c pantā minētā informācija.

Iesniegtajai jaunajai informācijai jābūt samērīgai ar papildinājumā ierosinātajām izmaiņām. Ja ierosinātās izmaiņas kādu iedaļu neietekmē, attiecīgā veidnes daļa nav jāaizpilda. *REPowerEU* nodaļas iesniegšana nozīmē tāda papildu komponenta iesniegšanu, kas attiecas uz konkrētajām reformām un investīcijām. Nav jāpārstrukturē jau pieņemtais plāns un ir jāizvairās no atkārtojumiem.

Šī II daļa ir sadalīta divās galvenajās iedaļās: 1) norādījumi par *REPowerEU* nodaļu sagatavošanu un 2) norādījumi par informāciju, kas jāiesniedz saistībā ar vispārējām izmaiņām ANP.

I. **REPowerEU nodaļa**

1. **Reformas un investīcijas**

REPowerEU nodaļās paredzētie pasākumi ir vai nu jaunas reformas un investīcijas, kas uzsāktas, sākot no 2022. gada 1. februāra, vai arī jau pieņemtajos PĪL iekļauto reformu un investīciju paplašinājumi (ar sākuma datumu no 2020. gada 1. februāra). Otrajā gadījumā REPowerEU nodaļā iekļauj tikai jau esošā pasākuma paplašināto daļu. Dalībvalstis, uz kurām attiecas maksimālās finanšu iemaksas samazinājums saskaņā ar 11. panta 2. punktu, var iekļaut arī jau pieņemtajos PĪL minētos pasākumus, tos nepaplašinot, līdz aplēsto izmaksu summai, kas vienāda ar maksimālās finanšu iemaksas samazinājumu. Praksē tas nozīmē, ka REPowerEU nodaļā šādos gadījumos būs ietvertas jau pieņemtajos PĪL paredzēto pasākumu daļas, kuru kopējās izmaksas būs mazākas par vai vienādas ar maksimālās finanšu iemaksas samazinājumu.

Paplašinātajā pasākumā jāparedz sākotnējā pasākuma vēriena līmeņa būtiski uzlabojumi. Par to jāliecina atbilstošo atskaites punktu un mērķrādītāju saturam vai līmenim. Piemēram, dalībvalsts var saglabāt pasākumu jau esošajā ANP komponentā, bet būtiski palielināt REPowerEU nodaļas mērķrādītāju, lai izmantotu no jauna pieejamo finansējumu. Tā, elektroenerģijas ražošanā no atjaunīgajiem energoresursiem jaudas palielinājums no 1 000 MW uz 1 300 MW tiktu uzrādīts kā paplašinājums par 300 MW; renovēto ēku skaita palielinājums (un enerģijas ietaupījums par vairāk nekā 30 %) no 20 000 uz 30 000 mājokļu tiktu uzskatīts par pasākuma paplašinājumu par 10 000 mājokļu.

Jāatgādina, ka reformām un investīcijām jāpalīdz arī efektīvi risināt visas tās problēmas vai ievērojami to daļu, kas noteiktas attiecīgajos KVAI, to starpā KVAI, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar 2022. un 2023. gada un turpmākajiem pusgada cikliem, pirms dalībvalsts iesniedz savu pārskatīto ANP. 2022. gada KVAI cita starpā ir iekļautas atsaucis uz enerģētikas problēmām, ar kurām saskaras dalībvalstis. Atvēršanās plānus, to starpā tos, kuros ir REPowerEU nodaļa un kuri nepietiekami atbilst novērtēšanas kritērijiem, nevar novērtēt pozitīvi, un tiem nevar darīt pieejamu papildu finansējumu.

Nemot vērā to, cik steidzami ir jārisina problēmas, ar kurām saskaras ES, un īsos termiņus pasākumu pabeigšanai saskaņā ar ANM (pēdējie atskaites punkti / mērķrādītāji jāasniedz līdz 2026. gada augustam), dalībvalstis tiek mudinātas pēc iespējas vairāk izmantot pasākumus, kas jau ir iekļauti pieņemtajos PĪL, lai laikus veicinātu REPowerEU mērķu sasniegšanu.

2. **REPowerEU nodaļās iekļaujamo pasākumu piemēri**

- a) *Enerģētikas infrastruktūras un iekārtu uzlabošana, lai apmierinātu gāzes, arī sašķidrinātas dabasgāzes, piegādes drošības tūlītējās vajadzības, it īpaši lai pavērtu iespējas piegāžu diversifikācijai visas Savienības interesēs*

Šis mērķis attiecas uz enerģētikas infrastruktūru un iekārtām, kas ļauj diversificēt dalībvalstu apgādi ar gāzi, lai apmierinātu piegādes drošības tūlītējās vajadzības, vēl neapdraudot ES ilgtermiņa mērķus enerģētikas un klimata jomā. Tas ietver sašķidrinātas dabasgāzes termināļus, piemēram, peldošas sašķidrinātas dabasgāzes uzglabāšanas un regazifikācijas iekārtas, gāzes cauruļvadus, kā arī citus gāzes tīkla komponentus, piemēram, mērīšanas stacijas, kompresoru stacijas vai gāzes krātuves.

Turklāt ar naftas infrastruktūru un iekārtām saistītos pasākumus, kas ir nepieciešami, lai apmierinātu piegādes drošības tūlītējās vajadzības, var iekļaut tikai to dalībvalstu REPowerEU nodaļās, kuras to ģeogrāfiskās atrašanās vietas dēļ ir īpaši atkarīgas no Krievijas jēlnaftas un ir ieguvušas ārkārtas pagaidu atkāpi no Regulas (ES) Nr. 833/2014 3. m panta 1. un 2. punktā uzskaitītajiem aizliegumiem.

Investīcijas gāzes infrastruktūrā, kā arī naftas infrastruktūrā attiecīgās dalībvalstīs pēc iespējas jāsaista ar papildu enerģētikas infrastruktūras vajadzību novērtējuma rezultātiem, kas izklāstīti Komisijas 2022. gada 8. marta paziņojumā par REPowerEU un apspiesti diskusijās ar dalībvalstīm reģionālajās augsta līmeņa grupās, kas darbojas TEN-E politikas kontekstā (to rezultāti ir iekļauti 2022. gada 18. maija REPowerEU plāna III pielikumā).

Tā kā galvenā uzmanība tiek pievērsta piegādes drošības tūlītējām vajadzībām un saņemot pozitīvu Komisijas novērtējumu, pasākumiem, kas uzlabo enerģētikas infrastruktūru un iekārtas, kuras ir būtiskas energoapgādes drošības vajadzību nodrošināšanai, varēs izmantot atkāpi no NBK principa. Šajā nolūkā dalībvalstīm būs jāiesniedz attiecīga informācija, lai pamatotu tiesības uz minēto atkāpi (sk. turpmāk B) punktu).

Attiecībā uz pasākumiem, kas veicina energoapgādes drošību, dalībvalstis tiek arī aicinātas pievērst uzmanību projektu kibernetikas aspektiem, lai pēc iespējas samazinātu iespējamos riskus saistībā ar energoapgādes traucējumiem.

b) *Energoefektivitātes paaugstināšana ēkās un kritiskajā enerģētiskajā infrastruktūrā, rūpniecības dekarbonizācija, ilgtspējīga biometāna un atjaunīgā vai nefosilā ūdeņraža ražošanas un izmantošanas paplašināšana, atjaunīgo energoresursu īpatsvara palielināšana un to izmantošanas paātrināšana*

1. Tas ietver tādus pasākumus kā ēku renovācija energoefektivitātes uzlabošanas vajadzībām, arī energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi vai atjaunīgo energoresursu integrācija, vai siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu dekarbonizācija, vai energoefektivitātes pasākumi efektīvās centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmās, vai rentabli energoefektīvi uzlabojumi uzņēmumos, proti, tajos, kuri ievieš energoaudita sniegtos ieteikumus. Šādi pasākumi samazinātu atkarību no fosilā kurināmā un atbalstītu atjaunīgo energoresursu izmantošanu. Mērķi varētu sasniegt, piemēram:

- sniedzot atbalstu renovācijai un tehnoloģijām, kas uzlabo ēku energosniegumu, piemēram, vidēji par vismaz 30 % (ar preferenciālu piekļuvi ēkām ar sliktākajiem rādītājiem un māsasaimniecībām ar zemiem ienākumiem);
- veicot siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu dekarbonizāciju, lai tās kļūtu efektīvas, piemēram, ieviešot siltumsūkņus (arī hibrīda siltumsūkņus), ļoti energoefektīvu un no atjaunīgajiem energoresursiem nodrošināmu centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi, fotoelementus (PV), enerģijas krātuves uz vietas atjaunīgajiem energoresursiem, viedos termostatus utt.;
- izmantojot īpašus finanšu instrumentus vai veicot iemaksu *InvestEU* garantijā, lai sekmētu investīcijas ēku energorenovācijā (piemēram, ēku modernizēšanā tajās dzīvojamās un nedzīvojamās ēkās, kurām ir sliktākie rādītāji, siltumapgādes sistēmu dekarbonizācijā un atjaunīgās enerģijas ieguves iekārtu uzstādīšanā uz vietas);
- izveidojot valsts vai reģionāla līmeņa tehniskās palīdzības struktūras, kas atbalsta finansiāli pamatotu energoefektivitātes un ēku renovācijas projektu plaša mēroga izstrādi, piesaistot privātos investorus;
- izveidojot energoefektivitātes nacionālos fondus vai nostiprinot jau esošos fondus ar īpašiem finanšu instrumentiem, kas paredzēti energoefektivitātei un ēku renovācijai;
- atjauninot ar būvniecību un ēkām saistītos tiesību aktus un pieprasot, lai jaunā būvniecība un renovācija būtu energoefektīvāka;
- veicot likumdošanas pasākumus, kas paredz viedo enerģijas skaitītāju obligātu uzstādīšanu ēkās.

2. Rūpniecības dekarbonizācijas mērķis ir plašāk aplūkots turpmāk sniegtajā izcēlumā.

3. Mērķis atbalstīt ilgtspējīga biometāna un ūdeņraža izmantošanu ir saistīts ar investīcijām, lai palielinātu ilgtspējīga biometāna ražošanas jaudu un izmantošanu (cita starpā veidojot savienojumus, kas ļaus to izmantot arī gāzes infrastruktūrā) un lai palielinātu atjaunīgā ūdeņraža (*) ražošanas jaudu (cita starpā palielinot attiecīgo atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudu, kas nepieciešama atjaunīgā ūdeņraža ražošanai). Mērķi ir saistīti arī ar investīcijām nefosilā ūdeņraža (**) ražošanas jaudā un īpašā ūdeņraža infrastruktūrā, arī cauruļvados, krātuvēs un ostas termināļos.

Atbilstošās reformas var ietvert stimulus investīcijām ilgtspējīga biometāna un biogāzes ražošanā vai izmantošanā (kvotas, līgumi par starpībām) vai reformas, kas paredz atbilstošu tiesisko regulējumu un reglamentējošus režīmus atjaunīga vai nefosila ūdeņraža ražošanai, izmantošanai, transportēšanai un uzglabāšanai saskaņā ar ES ūdeņraža stratēģiju, galvenokārt pievērsties nozarēm, kurās ir grūti veikt dekarbonizāciju.

(*) Atjaunīgais ūdeņradis ir ūdeņradis, kas ražots no atjaunīgās enerģijas saskaņā ar metodiku, kura Direktīvā (ES) 2018/2001 un ar to saistītajos īstenošanas un deleģētajos aktos ir noteikta nebioloģiskas izcelsmes šķidrājam un gāzveida transporta degvielām, kas iegūtas no atjaunīgajiem energoresursiem.

(**) Attiecībā uz nefosilo ūdeņradi kā atskaites punktu skatiet Krīzes pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pēc Krievijas agresijas pret Ukrainu (2022/C 426/01). Atbilstoši mērķim par atjaunīgā un nefosilā ūdeņraža ražošanu un izmantošanu atbalstu nevar sniegt ūdeņradim, kas iegūts gāzes pirolīzē vai metāna tvaika pārveidošanā ar oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu.

4. Mērķis palielināt atjaunīgās enerģijas īpatsvaru un paātrināt tās izmantošanu ietver pasākumus, ar ko palielina atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudu, nostiprina vai modernizē tīklu, kas nepieciešams, lai integrētu atjaunīgos energoresursus un attiecīgās krātuves, kā arī reformas, kas paātrina atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgās enerģijas projektiem, cita starpā to pieslēgšanai tīklam.

Reformām jābūt vērstām uz to, lai vienkāršotu un paātrinātu atļauju izsniegšanu atjaunīgo energoresursu projektiem, cita starpā, piemēram, digitalizējot procedūras vai ieviešot vienas pieturas aģentūras vides atļauju izsniegšanai, vai lai uzlabotu (telpisko) plānošanu, arī nosakot teritorijas, kas ir īpaši piemērotas atjaunīgās enerģijas attīstībai. Reformas jāpapildina ar nepieciešamo administratīvā personāla prasmju pilnveidi un nostiprināšanu, lai paātrinātu atļauju pieprasījumu izskatīšanu un palielinātu izsniegto atļauju skaitu, kā arī ar citiem pasākumiem administratīvās spējas uzlabošanai, piemēram, uzlabojot rīkus un racionalizējot darbplūsmas.

Konkrēti, attiecībā uz siltumapgādes nozari mērķi var sasniegt:

- ar īpašiem finanšu instrumentiem vai citu atbalstu, uz subsīdijām balstītiem stimuliem vai nodokļu atvieglojumiem, ko piešķir investīcijām ar atjaunīgajiem energoresursiem nodrošināmā un ļoti energoefektīvā siltumapgādē un centralizētā siltumapgādē, cita starpā stimulējot patērētājus uzstādīt siltumsūkņus un saules siltumblokus vai pieslēgties modernam un efektīvam centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes tīklam, ko darbina atjaunīgie energoresursi un atlikumsiltums;
- plānojot shēmas fosilās siltumapgādes sistēmu aizstāšanai ar atjaunīgām tehnoloģijām (atjaunīgais siltums, uz atjaunīgajiem energoresursiem balstīta centralizētā siltumapgāde, rūpniecisko atlikumsiltuma un aukstumapgādes tīklu izmantošana);
- modernizējot centralizētās siltumapgādes sistēmas, lai aizstātu fosilo kurināmo ar siltumsūkņiem vai atjaunīgajiem energoresursiem, optimizējot darba temperatūru, samazinot siltuma zudumus centralizētajā tīklā, modernizējot apakšstacijas, izmantojot viedregulatorus un palielinot siltumenerģijas uzkrāšanas iespējas.

ba) *Enerģētiskās nabadzības novēršana*

Saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra principiem *REPowerEU* nodaļās var iekļaut arī pasākumus, kas paredzēti, lai strukturāli risinātu **enerģētiskās nabadzības** pamatcēloņus, veicot ilglaicīgas investīcijas un reformas, cita starpā energoefektivitātes jomā, ēku renovācijas pasākumus un patērētāju aizsardzības un iespēju palielināšanas pasākumus. Šādām reformām un investīcijām jānodrošina pietiekams finansiālais atbalsts, lai strukturāli samazinātu enerģijas pieprasījumu mājāsaimniecībām ar zemiem ienākumiem (līdz 100 % no izmaksām) un neaizsargātiem uzņēmumiem, to starpā mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un uzņēmumiem, kuri darbojas energoietilpīgās nozarēs un kuri saskaras ar nopietnām grūtībām lielo enerģijas rēķinu dēļ.

Minētos mērķus cita starpā var sasniegt ar šādiem pasākumiem ⁽¹⁰⁾:

- finansiāls atbalsts energoefektivitātes shēmām, cita starpā izmantojot īpašus finanšu instrumentus;
- shēmas elektroenerģijas pieprasījuma samazināšanai mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, to starpā MVU, kas saskaras ar grūtībām lielo elektrības rēķinu dēļ;
- finansiālie papildinājumi citām ANP shēmām, lai palielinātu palīdzības intensitāti neaizsargātām mājāsaimniecībām, piemēram, energoefektivitātes uzlabošanas vajadzībām veiktai renovācijai;
- subsidēšanas shēmas energorenovācijai vai siltumapgādes risinājumu ierīkošanai;
- energokopienų atbalsts un veicināšana;
- enerģētikas izglītības programmas, kas paredzētas plašai sabiedrībai, lai padziļinātu izpratni par energotaupību, īpaši pievēršoties liela enerģijas patēriņa modeļiem un patērētājiem;
- vienas pieturas aģentūru izveide, lai sniegtu reālus padomus un palīdzību (ne tikai informāciju) par ēku renovācijas iespējām, energosnieguma sertifikātiem un energoaudita ieteikumiem;
- reformas, kurās ņemts vērā energoefektivitātes līmenis saistībā ar īres maksas noteikšanu mājokļiem un komerciāliem īpašumiem.

⁽¹⁰⁾ Citus pasākumu piemērus sk. paziņojumā "Augošās enerģijas cenas: pretdarbības un atbalsta instrumenti", COM(2021) 660 final.

bb) *Enerģijas pieprasījuma samazināšanas stimulēšana*

Mērķis stimulēt enerģijas pieprasījuma samazināšanu attiecas uz pasākumiem, kas ir vērsti uz ražošanas procesiem / pakalpojumu sniegšanu, ko veic *uzņēmumi*, un ir saistīts ar jautājumiem, kas turpmāk izklāstīti īpašā iedaļā ("Eiropas rūpnieciskās bāzes stiprināšana"). Piemērs, kurā attiecīgās enerģijas izmaksas tiek apvienotas ar strukturāliem pasākumiem, var būt pagaidu finansiālā kompensācija par ražošanas zaudējumiem, kas radušies īslaicīga elektroenerģijas pieprasījuma samazinājuma rezultātā, ko papildina prasība pēc investīcijām ar ilgstošu ietekmi, kas atbilst *REPowerEU* mērķiem (t. i., samazinot uzņēmuma ražošanas SĒG emisiju intensitāti ⁽¹⁾ līdz 2026. gada vidum, piemēram, pārejot uz atjaunīgo enerģiju vai veicot enerģijas taupīšanas pasākumus).

Investīcijas enerģijas pieprasījuma samazināšanā var papildināt arī ar šādām reformām, kas nodrošina reglamentējošus stimulus ilglaicīgiem energoefektivitātes uzlabojumiem:

- vienas pieturas aģentūru izveide, lai sniegtu padomus un palīdzību (ne tikai informāciju) par ēku renovācijas iespējām, energosnieguma sertifikātiem un energoaudita ieteikumiem;
- shēmas, kas stimulē ēku energorenovāciju vai siltumapgādes risinājumu ierīkošanu, kā aprakstīts 1. punkta b) apakšpunktā.

c) *Enerģijas iekšējās un pārrobežu pārvades un sadales problēmu risināšana, atbalsts elektroenerģijas uzglabāšanai un atjaunīgo energoresursu integrācijas paātrināšana, kā arī atbalsts bezemisiju transportam un tā infrastruktūrai, cita starpā dzelzceļam*

Ar enerģijas pārvadi, sadali un uzglabāšanu saistītu pasākumu piemēri:

- elektroenerģijas uzglabāšanas iekārtas, jo īpaši lai atbalstītu atjaunīgo energoresursu izmantošanu un/vai samazinātu pārslodzi;
- valsts elektroenerģijas sadales un pārvades tīklu attīstība, jo īpaši lai novērstu problemātiskos posmus un veicinātu atjaunīgo energoresursu turpmāku integrāciju;
- energotīklu starpsavienotāju izbūve;
- tarifu reformas un tīklu savienojamības projektu veicināšana;
- reformas, kas paredzētas, lai uzlabotu energosistēmas elastību;
- pārredzamu laika grafiku izstrāde sadales un pārvades tīklu atjaunināšanai un atjaunīgās enerģijas izsoles.

Ar bezemisiju transportu saistītu pasākumu piemēri var ietvert investīcijas vai reformas, kas paredzētas, lai ieviestu šādus elementus:

- bezizplūdes transportlīdzekļi, piemēram, transportlīdzekļi ar 100 % elektriskiem vai ūdeņraža elementiem, un bezemisiju kuģi / gaisa kuģi;
- bezemisiju transportlīdzekļu atjaunošana, transportlīdzekļu modernizēšana par bezemisiju transportlīdzekļiem un infrastruktūra bezizplūdes transportlīdzekļiem un kuģiem / gaisa kuģiem;
- dzelzceļa bezemisiju ritošais sastāvs, kā arī dzelzceļa infrastruktūra un ar to saistītās bezemisiju ritošā sastāva apakšsistēmas; elektrouzlādes punkti, elektrotīkla pieslēgumu modernizācija, ūdeņraža uzpildes stacijas vai elektroceļu sistēma;
- tiesiskā regulējuma reformas, kas vajadzīgas, lai veicinātu mazo automobiļu ar iekšdedzes motoriem modernizēšanu, pārveidojot par elektriskiem transportlīdzekļiem, paātrinot modernizācijas tipa apstiprināšanas procedūru; stimulu nodrošināšana modernizācijas nozarei un patērētājiem (fiskālie stimuli, izdevīgi kredītaizdevumi vai subsīdijas sākotnējām investīcijām); izpratnes veicināšanas kampaņas izstrāde;
- investīcijas aviācijas degvielas ražošanā no atjaunīgā ūdeņraža un reformas, kas paredzētas, lai stimulētu ražošanu.

d) *Atbalsts a), b), ba), bb) un c) apakšpunktā noteiktajiem mērķiem, paātrinot darbaspēka pārkvalifikāciju, lai apgūtu zaļās prasmes un saistītās digitālās prasmes, kā arī atbalsts kritiski svarīgu izejvielu un tehnoloģiju vērtību ķēdēm, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos*

⁽¹⁾ Lai sniegtu atbalstu iekārtām, uz kurām attiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, tiks piemēroti NBK tehniskajos norādījumos un PĪL pielikumos noteiktie kritēriji.

Attiecībā uz zaļajām prasmēm un saistītajām digitālajām prasmēm šis mērķis palīdz nodrošināt darbaspēku ar prasmēm un kompetencēm, kas vajadzīgas, lai sasniegtu enerģētikas un klimata mērķus un, jo īpaši, lai galvenās rūpniecības nozares varētu pārkārtoties uz neto klimatneitrāliem procesiem. Citu starpā var būt, piemēram, šādi pasākumi:

- darbaspēka prasmju pilnveide un pārkvalificēšana, izmantojot apmācības un prognozēšanas rīkus, īpašu uzmanību pievēršot arī nepietiekami pārstāvētajām grupām;
- mācekļa prakse, stažēšanās un “ēnošanas” shēmas darbā, arī sadarbībā ar attiecīgiem uzņēmumiem;
- izglītības un apmācību programmu pielāgošana un atbilstoša izglītības un karjeras attīstības atbalsta nodrošināšana;
- stimuli, lai pilnveidotu esošā darbaspēka prasmes un apmācītu kvalificētus speciālistus atjaunīgās enerģijas nozarē un būvniecības nozarēs.

Attiecībā uz atbalstu kritiski svarīgo izejvielu un tehnoloģiju vērtību ķēdēm, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos, jo īpaši klimatneitrālām tehnoloģijām, šo mērķi var sasniegt ar pasākumiem, kas stiprina Savienības tehnoloģiskās un ražošanas bāzes spēju attiecībā uz tīro tehnoloģiju materiāliem un komponentiem, lai palielinātu ES stratēģiski svarīgo vērtību ķēžu noturību un suverenitāti, cita starpā stiprinot aprites ekonomiku (sk. turpmāk attiecīgo izcēlumu).

Eiropas rūpnieciskās bāzes stiprināšana saistībā ar augstajām enerģijas cenām

Eiropadome 2022. gada 15. decembra secinājumos uzsvēra, ka ir svarīgi aizsargāt Eiropas ekonomisko, rūpniecisko un tehnoloģisko pamatu jeb bāzi saistībā ar augstajām enerģijas cenām un globālās konkurences saasināšanos. Lai risinātu šīs problēmas un uzlabotu Eiropas ekonomikas noturību un konkurētspēju, Eiropadome aicināja īstenot koordinētu reakciju, kas paredz visu attiecīgo valstu un ES rīku iesaisti.

REPowerEU regulā ir atzīta nozares lielā nozīme, vadot ES pāreju no fosilā kurināmā atkarības uz diversificētākām atjaunīgās enerģijas piegādēm. Pirmkārt, ražošanas nozare rada lielāko daļu SEG emisiju ES (22 %), un tāpēc rūpniecisko procesu strauja dekarbonizācija ir būtiska gan klimata, gan *REPowerEU* mērķu sasniegšanai. Otrkārt, spēcīga un novatoriska ES ražošanas, rūpnieciskā un tehnoloģiskā bāze galvenajās tīro tehnoloģiju vērtību ķēdēs ir svarīga, lai nodrošinātu, ka, pārejot no fosilā kurināmā uz atjaunīgajiem energoresursiem, ES nekļūst pārāk atkarīga no trešām valstīm saistībā ar iekārtām, komponentiem un materiāliem, kas ir būtiski klimatneitrālā ekonomikā.

Līdz ar to, kopumā līdzsvarojot *REPowerEU* prioritātes, dalībvalstis tiek mudinātas savās *REPowerEU* nodaļās ierosināt pasākumus un investīcijas, kas atbalstītu ES rūpniecības pāreju uz bezoglekļa vai mazoglekļa tehnoloģijām, virzoties uz klimatneitralitāti, lai saglabātu ES galveno tīro tehnoloģiju nozaru pašreizējo un turpmāko konkurētspēju, atbalstītu šo nozaru ražošanas un inovāciju spēju paplašināšanu, arī visos piegādes ķēžu galvenajos segmentos, un, vispārīgi runājot, saglabātu ES kā investīcijām piemērotas vietas globālo pievilcību stratēģiski svarīgo tīro tehnoloģiju jomā. Šāds investīciju atbalsts (piemēram, nodokļu atvieglojumi vai citi atbalsta veidi) jāpapildina ar papildu reformām, kas pastiprinātu finansiālā atbalsta ietekmi.

Ir arī vērts atgādināt, ka dalībvalstis var finansēt investīcijas ilgtermiņa aktīvos un īpašos apstākļos — arī dažus pagaidu darbības izdevumus, kas saistīti ar šiem projektiem (gan esošajos ANP, gan *REPowerEU* nodaļās). Lai varētu pretendēt uz ANM atbalstu, šīm pamatdarbības izmaksām ir jābūt neatņemamai reformas/investīciju sastāvdaļai, kas veicina ANM novērtēšanas kritēriju izpildi, un tām jāaprobežojas un jābūt samērīgām ar investīciju plānoto ilgtermiņa rezultātu sasniegšanu (piemēram, sk. turpmāk praktiskos piemērus, kas var būt piemēroti dalībvalstu identificēto problēmu risināšanai). Turpmāk ir sniegti daži ilustratīvi piemēri tam, kāda veida pasākumus dalībvalstis var iekļaut *REPowerEU* nodaļās saistībā ar *REPowerEU* mērķiem.

21.c panta 3. punkta b) apakšpunkts — rūpniecības dekarbonizācija un atjaunīgās enerģijas īpatsvara palielināšana un ieviešanas paātrināšana

- Investīcijas tērauda ražošanas dekarbonizācijā, piemēram, uz domnu balstītu ražošanas procesu aizstāšana ar bezemisiju vai mazemisiju ražošanas procesiem, kuru pamatā ir elektrifikācija vai ūdeņradis. Šis projekts var ietvert arī atjaunīgā ūdeņraža ražošanu un segt ar minētajām investīcijām saistītās pamatdarbības izmaksas. Pavadošā reforma var ietvert nodokļu atvieglojumus pētniecībai un inovācijām jaunu un revolucionāru bezemisiju tehnoloģiju jomā.
- Atbalsts vēja turbīnu komponentu ražošanai (lāpstiņas, pārsegi, turbīnas, kabeļi). To var papildināt ar reformu, kas nosaka saistošu valsts mērķrādītāju vēja enerģijas piegādei un paredz prognozējamāku plānošanu vēja enerģētikas attīstības un izsoļu jomā.
- Atbalsts saules fotoelektrisko sistēmu komponentu (polisilīcija, stieņa un plāksnes, elementa, moduļa, inventora) ražošanai, tostarp kapitālieguldījumi. To var papildināt ar reformu, kas paredz saules paneļu obligātu izvietošanu uz lielo ēku jumtiem uz noteiktām virsmām (piemēram, biroju ēkās, lielveikalos, noliktavās un autostāvvietās) vai vertikālo saules dubultpaneļu obligātu izvietošanu gar lielceļiem.

21.c panta 3. punkta d) apakšpunkts — enerģijas pieprasījuma samazināšanas stimulēšana

- Programmas, kas subsidē siltumsūkņus, to starpā rūpniecisko siltumsūkņus, iegādi un uzstādīšanu. Finansējums var segt arī projektus, kas saistīti ar substādiju veicināšanu un izpratnes veicināšanas kampaņām MVU par energoauditiem. Ar reformu, kas papildina šādas investīcijas, var paredzēt termiņu, kurā jāatsakās no fosilā kurināmā izmantošanas apsildei rūpnieciskajās iekārtās, vai saistošus dekarbonizācijas plānus katras rūpniecības nozares vai rūpnīcas līmenī.
- Investīcijas, kas atbalsta tehnoloģiju ar labāku veiktspēju izstrādi un ieviešanu, lai energoietilpīgajās nozarēs izmantotu atlikumsiltumu. Atbalstu var attiecināt arī uz papildu atbalstu, kas saistīts ar uzstādīšanu (projekta izstrāde, patentu licences un personāla apmācība). Atbalstu var sniegt arī nodokļu atvieglojumu veidā. Dalībvalstis to var papildināt ar reglamentējošiem stimuliem, piemēram, ar pienākumu noteikta veida iekārtas aprīkot ar elektroģeneratoriem, kas izmanto zemas temperatūras atlikumsiltumu.

21.c panta 3. punkta e) apakšpunkts — atbalsts elektroenerģijas uzglabāšanai un atjaunīgo energoresursu integrācijas paātrināšana

- Enerģētikas centrs, kas apvieno saules enerģijas ražotni ar vietējo lielas ietilpības enerģijas krātuvi rūpnieciskas iekārtas sastāvā. Atbalsts var segt arī noteiktas, ar investīcijām saistītas izmaksas, piemēram, rezerves daļu piegādi, darbaspēka izmaksas, kas saistītas ar iekārtu būvniecību, un administratīvās izmaksas. Pavadošās reformas var ietvert atļauju piešķiršanas procedūru vienkāršošanu iekārtu būvniecībai un to pieslēgšanai elektrotīklam.
- Enerģijas uzkrāšanas sistēma, kas ļauj otrreiz izmantot akumulatorus (piemēram, tos, kas iegūti no elektriskajiem transportlīdzekļiem). Investīcijas var segt izmaksas, kas saistītas ar atkalizmantošanu vai reciklētu akumulatoru iepirkumu. Šīs investīcijas var papildināt ar reformu, kas pastiprina elektrisko automobiļu ražotāju pienākumus veikt reciklēšanu.

21.c panta 3. punkta f) apakšpunkts — atbalsts ar zaļo pārkārtošanos saistīto kritiski svarīgu izejvielu un tehnoloģiju vērtību ķēdēm

- Iekārta nefosila litija ražošanai no ģeotermālā sālsūdens (izmantojot tiešas litija ekstrakcijas procesu), arī ierīkošanas posma izmaksas (piemēram, licences attiecīgajiem patentiem). To var papildināt ar reformu, kas stimulē nefosila litija izmantošanu, cita starpā automobiļu ražošanas un atjaunīgās enerģijas nozarēs.
- Akumulatoru katodu un anodu ražošanas iekārtas, arī akumulatoru atkalizmantošanas un reciklēšanas iekārtas, un ražošanas iekārtu izgatavošana lielajām rūpnīcām. To var papildināt ar atļauju piešķiršanas procedūru vienkāršošanu rūpnīcu celtniecībai un ar vērienīgiem mērķrādītājiem attiecībā uz reciklētu akumulatoru izmantošanu un resursefektivitātes standartiem.

- Vara pārstrādes rūpnīcu tehnoloģiskie uzlabojumi, kas ļauj reciklēt iepriekš apstrādātus elektroniskos lūžņus (vai e-materiālus), lai reģenerētu galvenokārt varu, alvu, niķeli un dārgmetālus, kas saistīti ar zaļo pārkārtošanos. Tas var ietvert pārejas izmaksas, kas sedz apmācības, lai pārkvalificētu esošos darbiniekus, un izmaksas, kas saistītas ar elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanu un transportēšanu. Iespējamā papildu reforma var ietvert augstāku dalītās savākšanas un atkalizmantošanas/reciklēšanas mērķrādītāju noteikšanu elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem.

Kādu atbalsta modeli dalībvalstis var izmantot?

Attiecīga finansiālā atbalsta instrumenta izveidei jānodrošina tas, ka finansējumu var ātri apgūt tās nozares, kurām tas ir nepieciešams. Līdz ar to pirms jaunu finanšu instrumentu izveides var apsvērt esošo atbalsta shēmu un projektu paplašināšanu. Pašreizējās ES nozaru alianse (jo īpaši tādās jomās kā akumulatori, saules fotoelementi, kritiski svarīgās izejvielas un ūdeņradis) bieži vien paredz projektu izstrādes iespējas, ko var izmantot finansējuma iegūšanai no šādām atbalsta shēmām, ja tas ir nepieciešams un samērīgs. Tāpat atbalstu var saņemt projekti, kurus Inovāciju fonds novērtējis pozitīvi, bet kuri nesasniedz finansējuma piešķiršanas robežu.

Turklāt ANM aizdevumi nodrošina konkurētspējīgus finansēšanas nosacījumus. Ir dažādi risinājumi, ko var izmantot, lai šīs labvēlīgās kapitāla izmaksas pārnestu uz uzņēmumiem, piemēram:

- ANM aizdevumu novirzīšana caur starptautiskajām finanšu iestādēm, daudzpusējām attīstības bankām un komercbankām, lai nodrošinātu to ātru izmantošanu, nepaļaujoties uz valsts pārvaldes resursiem;
- aizdevuma garantiju izmantošana, lai samazinātu risku aizdevējiem un padarītu tiem pievilcīgāku finansējuma nodrošināšanu tīro tehnoloģiju projektiem;
- tāda fonda izveide, kas piedāvā pagaidu finansēšanas risinājumus, lai uzņēmumi varētu pārvarēt plaisu starp laiku, kad tiem rodas izdevumi, un laiku, kad tie gūst ieņēmumus no ilgtermiņa investīcijām.

3. Princips “nenodarīt būtisku kaitējumu” (NBK)

NBK principa piemērošana saskaņā ar REPowerEU

Princips “nenodarīt būtisku kaitējumu” joprojām attiecas uz mehānisma atbalstītajām reformām un investīcijām saskaņā ar ANM regulu — ar vienu mērķtiecīgu atkāpi, lai nodrošinātu tūlītējo ES enerģētisko drošību.

Pasākumi REPowerEU mērķu atbalstam, kas jau ir iekļauti pieņemtajos atveseļošanas un noturības plānos, ir novērtēti saskaņā ar NBK principu. Tādēļ jauns novērtējums šādu pasākumu paplašinātajām daļām nebūs vajadzīgs. Pārskatīts novērtējums var būt nepieciešams tikai tad, kad izmaiņu būtība pasākumos var ietekmēt NBK novērtējumu. Attiecībā uz jaunajiem pasākumiem dalībvalstīm jāiesniedz informācija par to, kā šie pasākumi atbilst NBK principam.

Šim nolūkam dalībvalstīm jāiesniedz vai jāgroza NBK pašnovērtējums attiecībā uz REPowerEU pasākumiem saskaņā ar šo norādījumu II iedaļas 1. punkta d) apakšpunktu.

REPowerEU nodaļā ir vēlams iekļaut tikai tos pasākumus, kas pēc būtības ir saderīgi ar NBK, ja to var pierādīt NBK pašnovērtējumā. Šādiem pasākumiem nebūs jāparedz īpaši NBK aizsargpasākumi minēto pasākumu aprakstā un/vai attiecīgajos atskaites punktos un mērķrādītājos.

Citiem vārdiem, pasākumu būtība noteiks, vai būs nepieciešami īpaši NBK aizsargpasākumi, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegto informāciju.

Atkāpe no NBK principa saskaņā ar REPowerEU

Ja Komisija sniegs pozitīvu novērtējumu, NBK princips netiks piemērots pasākumiem, kas var palīdzēt uzlabot enerģētiskās infrastruktūru un iekārtas, lai apmierinātu tūlītējās vajadzības saistībā ar energoapgādes drošību.

Novērtējot pasākumu atbilstību atkāpei no NBK principa, Komisija ņems vērā četras prasības. Komisija sava novērtējuma pamatojumam var lūgt attiecīgu informāciju no dalībvalstīm.

- **Vai pasākums ir nepieciešams un samērīgs, lai apmierinātu piegādes drošības tūlītējās vajadzības saskaņā ar 21.c panta 3. punkta a) apakšpunktu, ņemot vērā iespējamās tīrākās alternatīvas un iesīkstes riskus.**

Lai novērtētu pasākuma nepieciešamību un samērīgumu jeb proporcionalitāti, Komisija ņems vērā aplēstās prognozes par gāzes vai naftas pieprasījumu attiecīgajā dalībvalstī, starpsavienojumu jaudu un apmaiņu ar kaimiņvalstīm, ņemot vērā 2030. gada klimata un enerģētikas mērķrādītājus, kā arī ietekmi, ko rada importa pārtraukšana no Krievijas. Turklāt Komisija ņems vērā pasākuma radīto papildu jaudu un enerģijas apjomu, pieejamību, laika grafiku un papildu projektu esību, tostarp kaimiņos esošajās dalībvalstīs.

Dalībvalstis tiek aicinātas iesniegt visu attiecīgo informāciju, lai Komisija varētu veikt novērtējumu. Pamatojoties uz dalībvalsts iesniegto informāciju, Komisija arī novērtēs, vai tehnoloģiski un ekonomiski var būt iespējamas tīrākās alternatīvas ar tādu pašu jaudu, līdzīgu laika grafiku un salīdzināmām izmaksām. Piemēram, Komisija var prasīt informāciju par alternatīviem risinājumiem, ko izskatījusi dalībvalsts, piemēram, par lielu projektu ar līdzvērtīgu enerģētisko jaudu būvniecību atjaunīgās enerģijas ražošanai. Turklāt papildu gāzes infrastruktūrai, ja iespējams, jābūt nākotnes prasībām atbilstoši, lai veicinātu tās ilgtspēju ilgtermiņā, turpmāk pārorientējoties uz ilgtspējīgu kurināmo. Piemēram, dalībvalstīm jāpaskaidro, vai šāda infrastruktūra var darboties ar 100 % tīru ūdeņradi vai tā atvasinājumiem, un, ja tas nav iespējams, jānorāda attiecīgi iemesli.

- **Attiecīgā dalībvalsts ir īstenojusi apmierinošus centienus, lai ierobežotu iespējamo kaitējumu vides mērķiem Regulas (ES) 2020/852 17. panta nozīmē, ja tas ir iespējams, un lai mazinātu nodarīto kaitējumu, izmantojot citus pasākumus, to starpā tos, kas iekļauti REPowerEU nodaļā.**

Savā novērtējumā Komisija ņems vērā vispārējos centienus, ko dalībvalsts īsteno, lai ierobežotu pasākuma radīto kaitējumu sešiem Regulas (ES) 2020/852 17. pantā noteiktajiem vides mērķiem, cita starpā izmantojot pasākumus, kas norādīti REPowerEU nodaļā.

REPowerEU nodaļas pasākumi jāveic saskaņā ar spēkā esošo ES un valstu tiesisko regulējumu vides jomā. Tas palīdzēs mazināt kaitējumu, jo īpaši kontrolējot un novēršot piesārņojumu un aizsargājot bioloģisko daudzveidību un ūdensobjektus, kā arī veicot ietekmes uz vidi novērtējumus. Tomēr dalībvalstu centienos iespēju robežās jāiekļauj elementi, kas ierobežo iespējamo kaitējumu vides mērķiem. Piemēram, attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanas mērķi dalībvalstis tiek mudinātas iesniegt informāciju par projekta plānoto jaudu un paredzamo izmantošanas veidu, lai pierādītu, ka tā mērogs nav lielāks par to, kāds nepieciešams, lai nodrošinātu ES energoapgādes drošības īstermiņa vajadzības. Attiecībā uz pielāgošanos var veikt attiecīgu klimata apdraudējumu novērtējumu, lai ierobežotu risku, ka projekta darbība kaitēs klimatam. Dalībvalstīm jācenšas nepieļaut būtisku kaitējumu citiem vides mērķiem.

- **Pasākums neapdraud Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāju un ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu, pamatojoties uz kvalitatīviem apsvērumiem.**

Komisija savā novērtējumā ņems vērā projekta jaudu un to, vai tas ir izstrādāts tā, lai nodrošinātu energoapgādes drošības tūlītējās vajadzības, ņemot vērā vispārējo mērķi samazināt atkarību no Krievijas fosilā kurināmā un diversificēt energoapgādes avotus. Tiks arī izvērtēts, vai pasākums ir saskaņots ar plašāku enerģētikas un klimata politiku, ko dalībvalsts ir iekļāvusi savā nacionālajā enerģētikas un klimata plānā. Turklāt plašāks pasākumu kopums REPowerEU nodaļā un ANP tiks izvērtēts, pamatojoties uz to ieguldījumu Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāju un ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķa sasniegšanā.

- **Pasākumu plānots ieviest līdz 2026. gada 31. decembrim.**

Komisija izvērtēs jebkura iesniegtā projekta laika grafiku, lai pārlicinātos, ka pasākumu plānots ieviest līdz 2026. gada 31. decembrim. Šajā nolūkā dalībvalstis tiek mudinātas iesniegt informāciju par projekta īstenošanas statusu un darba plānu, kas pierāda, ka darbības uzsākšana ir iespējama līdz 2026. gadam.

Kā noteikts 21.c panta 8. punktā, ieņēmumi, kas darīti pieejami saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10. e panta 1. punktu, neveicina reformas un investīcijas, uz kurām attiecas NBK atkāpe. Šim nolūkam Komisija nodrošinās, ka to reformu un investīciju aplēstās izmaksas, uz kurām neattiecas NBK atkāpe, atbilst vismaz neatmaksājamam papildu finansiālajam atbalstam, ko dalībvalsts piešķirusi *REPowerEU*, pamatojoties uz ANM regulas 21.a pantu (ieņēmumi no ETS).

Turklāt kopējās aplēstās izmaksas pasākumiem, uz kuriem attiecas NBK atkāpe, nedrīkst pārsniegt 30 % no *REPowerEU* nodaļā iekļauto pasākumu kopējām aplēstajām izmaksām. Šo robežlielumu var aprēķināt, izdalot šo pasākumu aplēsto izmaksu summu ar visu *REPowerEU* nodaļā ietvertu pasākumu aplēsto izmaksu summu.

Ilustratīvi piemēri tam, kādu informāciju dalībvalstis var iesniegt

Ko Komisija vērtēs?	Ko dalībvalstis var iesniegt, lai pamatotu novērtējumu?
Vai pasākums ir nepieciešams un samērīgs, lai apmierinātu piegādes drošības tūlītējās vajadzības	<ul style="list-style-type: none"> — Apraksts par ietekmi, ko radīs gāzes/naftas importa no Krievijas pārtraukšana, un aizstājošo pasākumu paredzamā jauda un izmantošanas veidi. — Gāzes/naftas pieprasījuma prognozes, piemēram, pamatojoties uz darbu pie nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjaunināšanas. — Analīze par tūrākiem alternatīviem risinājumiem, kas ir salīdzināmi pēc laika grafika, izmaksām un jaudas (piemēram, iespējamie lieli atjaunīgās enerģijas projekti, cauruļvadu vai iekārtu saderība darbam ar 100 % tīru ūdeņradi, lai izvairītos no iesūkštes, konstrukcijas iezīmes, kas pieļauj pārorientāciju uz citu kurināmo). — Paskaidrojums par ietekmi uz visas Savienības vai vairāku dalībvalstu enerģētisko drošību. Paskaidrojums, kādēļ pasākuma mērķis nepārsniedz to, kāds nepieciešams pasākuma mērķu sasniegšanai.
Dalībvalsts vispārējie centieni ierobežot iespējamo kaitējumu vides mērķiem	<ul style="list-style-type: none"> — Atbilstoši pierādījumi par centieniem ierobežot pasākuma iespējamo kaitējumu videi (piemēram, secinājumi, kas izdarīti attiecīgā klimata apdraudējumu novērtējumā, ietekmes uz vidi novērtējumu rezultāti). — Paskaidrojums par to, kā citi pasākumi, to starpā tie, kas minēti <i>REPowerEU</i> nodaļā un ANP, novērš kaitējumu vides mērķiem.
Vai pasākums neapdraud Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāju un ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu	<ul style="list-style-type: none"> — Citu pasākumu, to starpā <i>REPowerEU</i> nodaļā un ANP paredzēto pasākumu, ieguldījums klimata mērķrādītāju un mērķa sasniegšanā. — Saskaņotība ar "Gatavi mērķrādītājam 55 %" klimata mērķrādītājiem un pasākuma iespējamā iekļaušana sākotnējos vai atjauninātajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, tādējādi parādot, ka pasākums neapdraud klimata mērķrādītāju un ES 2050. gada klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu.
Pasākumu plānots ieviest līdz 2026. gada 31. decembrim	<ul style="list-style-type: none"> — Projekta laika grafiks un darba plāns, cita starpā paredzamais darbības statuss 2026. gada 31. decembrī (līgumu slēgšanas procedūru statuss un stāvoklis attiecībā uz iesniegto projektu apstiprināšanu, saskaņojumiem un atļauju saņemšanu).

4. Pārrobežu un daudzvalstu dimensija un ietekme

Pārrobežu infrastruktūra un daudzvalstu projekti ir svarīgi, lai sasniegtu *REPowerEU* mērķus vidējā termiņā, un *REPowerEU* ietvaros tie tiek atbalstīti. Uzskata, ka pasākumiem ir pārrobežu vai daudzvalstu dimensija vai ietekme, ja tie vai nu veicina energoapgādes drošību Savienībā kopumā, vai arī samazina atkarību no fosilā kurināmā un/vai enerģijas pieprasījumu.

REPowerEU regulas 18. panta 4. punkta h) apakšpunktā ir iekļauta papildu prasība attiecībā uz pārrobežu vai daudzvalstu projektiem. Dalībvalstīm REPowerEU nodaļās būs jānorāda, kuri nodaļas pasākumi, citu starpā arī tie pasākumi, kas risina problēmas, kuras noteiktas Komisijas jaunākajā vajadzību novērtējumā, tiek uzskatīti par tādiem, kuriem ir pārrobežu vai daudzvalstu dimensija un ietekme. Turklāt dalībvalstīm ir jāsniedz norāde par to, vai šo pasākumu kopējās aplēstās izmaksas veido vismaz 30 % no REPowerEU nodaļās ietvertu pasākumu kopējām aplēstajām izmaksām. Ja šo pasākumu aplēstās izmaksas ir mazākas par 30 %, dalībvalstīm jāiesniedz paskaidrojums par iemesliem.

Pārrobežu infrastruktūras projekti (saskaņā ar ANM regulas 21.c panta 1. punktu)

Pārrobežu projekti ietver infrastruktūras projektus (pārvades, sadales tīklu un uzglabāšanas infrastruktūru), kuru mērķis ir nodrošināt energoapgādi, lai novērstu esošos problemātiskos posmus. Šajā nolūkā Komisija ņems vērā savu jaunāko vajadzību novērtējumu, kas veikts 2022. gada maijā.

Veicot novērtējumu, Komisija ņems vērā arī projektus ar daudzvalstu dimensiju, piemēram, projektus, kuri tiek īstenoti vienlaikus dažādās dalībvalstīs, projektus, kuri pieder pie lielāka kopuma, kas aptver vairākas dalībvalstis, vai projektus, kuri tiek īstenoti valstu līmenī un būtiski ietekmē kaimiņos esošās dalībvalstis.

Lai maksimāli sasniegtu REPowerEU mērķus ANM ierobežotajā termiņā, Komisija piemēros proporcionālu pieeju un ņems vērā katras dalībvalsts ģeogrāfisko stāvokli, kā arī tūlītējās un ilgtermiņa problēmas enerģētikas jomā.

Pasākumi, kas samazina atkarību no fosilā kurināmā un enerģijas pieprasījumu

REPowerEU nodaļas pasākumu pārrobežu vai daudzvalstu ietekme nav jāsaprot šaurā nozīmē kā tāda, kas attiecas tikai uz projektiem, kuri ietver pārrobežu infrastruktūru.

Ņemot vērā enerģijas tirgu integrāciju starp dalībvalstīm un turpmāko savstarpējo saikni starp dalībvalstu energoresursu struktūrām, projektus, kuriem ir būtiska ietekme uz enerģijas (jo īpaši gāzes enerģijas un elektroenerģijas) pieprasījumu un piedāvājumu, var uzskatīt par tādiem, kuriem ir ietekme uz pieprasījuma un piedāvājuma līdzsvaru vairākās valstīs un uz pārrobežu plūsmām.

Pasākumiem, kas palīdz samazināt atkarību no fosilā kurināmā un/vai pieprasījumu pēc tā, novēršot problemātiskos posmus iekšējās enerģijas plūsmās vai veicinot atjaunīgo energoresursu projektu (piemēram, elektroenerģijas pārvades, sadales tīklu un uzglabāšanas līdzekļu) ieviešanu un integrāciju, parasti ir pārrobežu ietekme, un tie ir jāņem vērā virzībā uz 30 % mērķrādītāja sasniegšanu.

Tādēļ, lai novērtētu pārrobežu vai daudzvalstu ietekmi, Komisija ņems vērā pasākumus, kas saistīti ar energoefektivitāti, atjaunīgo energoresursu izmantošanu, siltumsūkņu ieviešanu, nozares dekarbonizāciju, sadales tīkliem un atjaunīgo/fosilo ūdeņradi u. c.

Attiecībā uz katru pasākumu dalībvalstij būs jāsniedz īss paskaidrojums par investīciju pārrobežu dimensiju, arī par paredzamo ietekmi uz pārrobežu enerģijas plūsmām.

5. REPowerEU nodaļas novērtējums

Reformas un investīcijas, kas iekļautas REPowerEU nodaļā un finansētas no ANM, būs ANP neatņemama sastāvdaļa. Tām jāatbilst visiem 18. panta nosacījumiem, un, ja vien nav norādīts citādi, uz tām attiecas 19. pantā un V pielikumā noteiktie novērtēšanas kritēriji, it īpaši attiecībā uz digitālo izsekojamību saskaņā ar ANM regulas 19. panta 3. punkta f) apakšpunktu un V pielikuma 2.6. punktu.

Novērtēšanas kritērijs saistībā ar REPowerEU mērķiem

REPowerEU nodaļās iekļautās reformas un investīcijas tiks novērtētas saskaņā ar papildu novērtēšanas kritēriju, kas noteikts ANM regulas V pielikuma 2.12. punktā, saistībā ar to faktisko ieguldījumu REPowerEU mērķu sasniegšanā. Saskaņā ar ANM regulas V pielikumu Komisija, veicot novērtējumu, ņem vērā šādus elementus un novērtē, vai pasākumi:

- uzlabo enerģētikas infrastruktūru un iekārtas nolūkā apmierināt gāzes, arī sašķidrinātās dabasgāzes, piegādes drošības tūlītējās vajadzības, it īpaši lai pavērtu iespējas piegāžu diversifikācijai visas Savienības interesēs; ja piemēro atkāpi saskaņā ar 21.c panta 3. punkta a) apakšpunktu, attiecināmi ir arī naftas infrastruktūras un iekārtu uzlabojumi, kas veicami, lai nodrošinātu piegādes drošības tūlītējās vajadzības; vai

- paaugstina energoefektivitāti ēkās un kritiskajā enerģētikas infrastruktūrā, veicot rūpniecības dekarbonizāciju, paplašinot ilgtspējīga biometāna un atjaunīgā vai nefosilā ūdeņraža ražošanu un izmantošanu, palielinot atjaunīgo energoresursu īpatsvaru un paātrinot to ieviešanu; vai
- sekmē enerģētiskās nabadzības novēršanu un attiecīgā gadījumā piešķir atbilstošu prioritāti to cilvēku vajadzībām, kurus skārusi enerģētiskā nabadzība, kā arī neaizsargātības mazināšanai nākamajās ziemas sezonās; vai
- stimulē enerģijas pieprasījuma samazināšanos; vai
- risina enerģijas iekšējās un pārrobežu pārvades un sadales problēmas, atbalstot elektroenerģijas uzglabāšanu un paātrinot atjaunīgo energoresursu integrāciju, vai atbalsta bezemisiju transportu un tā infrastruktūru, cita starpā dzelzceļu; vai
- atbalsta iepriekš minētos mērķus, paātrinot darbaspēka pārkvalifikāciju virzībā uz zaļajām un saistītajām digitālajām prasmēm, kā arī atbalsta vērtības ķēdes, kas nodrošina ar zaļo pārkārtošanos saistītas kritiski svarīgas izejvielas un tehnoloģijas.

Turklāt dalībvalstīm arī jāpierāda, ka *REPowerEU* nodaļas ir saskaņotas ar citiem to centieniem sasniegt *REPowerEU* mērķus. Informācijā, ko dalībvalstis sniedz par šo tematu, jāiekļauj īss apraksts par galvenajām reformām un investīcijām, kas netiek finansētas saskaņā ar ANM, bet atbilst *REPowerEU* mērķiem ANM laikposmā, kā arī paskaidrojums par to, kā šie centieni sekmē *REPowerEU* mērķu sasniegšanu.

Pārrobežu un daudzvalstu dimensijas vai ietekmes novērtējums

Saskaņā ar grozīto 19. pantu Komisijas novērtējums par mainīto ANP ietvers papildu novērtēšanas kritēriju par *REPowerEU* nodaļā iekļauto reformu un investīciju pārrobežu vai daudzvalstu dimensiju vai ietekmi. Komisija saskaņā ar V pielikumu savā novērtējumā ņems vērā šādus elementus:

- 1) to, vai pasākums veicina Savienības piegādes drošību, risinot problēmas, kas norādītas Komisijas jaunākajā vajadzību novērtējumā, un vai tas atbilst *REPowerEU* mērķiem, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts finanšu iemaksu un tās ģeogrāfisko stāvokli;

vai arī

- 2) to, vai ir gaidāms, ka paredzētā pasākuma īstenošana veicinās atkarības no fosilā kurināmā samazināšanos (piedāvājuma un pieprasījuma aspektā) un enerģijas pieprasījuma samazināšanos (elektrība, gāze, fosilais kurināmais utt.).

Saskaņā ar grozīto 20. panta 5. punktu Komisija savā novērtējumā par mainīto ANP, arī *REPowerEU* nodaļu, iekļaus kopsavilkumu par *REPowerEU* nodaļā ierosinātajiem pasākumiem, kam ir pārrobežu vai daudzvalstu dimensija vai ietekme. Šis kopsavilkums tiks iekļauts PĪL.

Ja šo pasākumu aplēstās izmaksas veidos mazāk nekā 30 % no visu *REPowerEU* nodaļā ietvertu pasākumu aplēstajām izmaksām, kopsavilkumā tiks paskaidrots, kādēļ šis indikatīvais mērķrādītājs nav sasniegts, piemēram, pierādot to, ka citi pasākumi, kas iekļauti dalībvalsts *REPowerEU* nodaļā, labāk nodrošina *REPowerEU* mērķu sasniegšanu, vai to, ka nav pieejams pietiekami daudz reālu projektu ar pārrobežu vai daudzvalstu dimensiju vai ietekmi, jo īpaši ņemot vērā mehānisma darbības termiņu.

Atjauninātais novērtēšanas kritērijs saistībā ar 37 % klimata mērķrādītāju

Papildus klimata mērķrādītājam, kas ir vismaz 37 % no plāna kopējā piešķiruma, pašai *REPowerEU* nodaļai arī jāsasniedz klimata mērķrādītājs vismaz 37 % apmērā, pamatojoties uz *REPowerEU* nodaļā iekļauto pasākumu kopējām aplēstajām izmaksām.

Šo robežlielumu var aprēķināt, izdalot to pasākumu aplēsto izmaksu summu, kam ir *REPowerEU* nodaļā paredzētais ieguldījums klimata jomā, ar visu *REPowerEU* nodaļā ietvertu pasākumu aplēsto izmaksu summu.

Atbrīvojums no pienākuma sekmēt 20 % digitālo mērķrādītāju

Saskaņā ar ANM regulas 21.c panta 5. punktu reformām un investīcijām, kas iekļautas *REPowerEU* nodaļās, kuras jāfinansē saskaņā ar ANM, tiks piemērota digitālās izsekojamības metodika, kas noteikta ANM regulas 19. panta 3. punkta f) apakšpunktā un VII pielikumā. Tomēr atbalsts pasākumiem, kas minēti *REPowerEU* nodaļā, netiks ņemts vērā, aprēķinot, vai ir sasniegts 20 % digitālais mērķrādītājs.

Kaut arī *REPowerEU* nodaļās ierosinātās reformas un investīcijas ir atbrīvotas no digitālā mērķrādītāja aprēķina, dalībvalstīm ir jāsniedz kvalitatīvs paskaidrojums par to, kā atveseļošanas un noturības plānos ietvertie pasākumi, to starpā *REPowerEU* nodaļās minētie pasākumi, var veicināt digitālo pārkārtošanos un risināt tās radītās problēmas. Dalībvalstis tiek aicinātas ierosināt digitālas investīcijas, kas ir svarīgas *REPowerEU* mērķu sasniegšanai. Šādu investīciju piemēri var ietvert:

- enerģētikas tīklu, arī viedtīklu, digitalizāciju;
- viedo skaitītāju, viedās uzlādes, viedās pārvaldības sistēmu un sensoru ieviešanu apvienojumā ar renovācijas darbiem energoefektivitātes uzlabošanas vajadzībām;
- datu centru un tīklu klimatneitralitāti un to atlikumsiltuma atkalizmantošanu;
- energosistēmas kiberdrošību, kas ir vitāli svarīga no piegādes drošības viedokļa;
- datu infrastruktūru, kas ļaus plaši ieviest pieprasījuma reakciju (piemēram, ar Kopīgo Eiropas enerģētikas datu telpu) un enerģijas uzkrāšanu;
- transporta digitalizācijas pasākumus, kas daļēji vērsti uz SEG emisiju samazināšanu;
- pasākumus energoefektivitātes uzlabošanas vajadzībām veiktās renovācijas dotāciju apstrādes digitalizācijai;
- pasākumus sociālā nodrošinājuma sistēmu digitalizācijai, kas ļaus pareizi identificēt nabadzības riskam pakļautās mājsaimniecības un modulēt finansiālā atbalsta intensitāti;
- digitālās prasmes vai lietojumprogrammas enerģijas patērētāju iespēju palielināšanai.

Visbeidzot, lai atbalstītu ANM digitālos mērķus, digitālā izsekojamība joprojām būs piemērojama visiem pasākumiem, kas ierosināti pārskatītajos ANP, bet neietilpst *REPowerEU* regulas 21.c panta 1. punkta darbības jomā.

II. Vispārīgi norādījumi par izmaiņu veikšanu ANP

Turpmākajās iedaļās ir sniegts pārskats par elementiem, kas dalībvalstīm jāiekļauj mainītajos ANP. Šajos norādījumos ir aplūkoti dalībvalstu visbiežāk uzdotie jautājumi un sniegtas praktiskas vadlīnijas par to, kā ANP papildinājumu strukturēt saskaņā ar ANM regulas 18. panta prasībām. Lai nodrošinātu konsekveni papildinājuma un ANP izklāstā, turpmāk norādītajā struktūrā ir ievēroti 2021. gada janvāra norādījumi par ANP. Dalībvalstis tiek mudinātas turpināt izmantot to pašu struktūru savos ANP un ierobežot ANP esošo iedaļu izmaiņas.

1. Izmaiņu mērķi

Visaptveroša un pienācīgi līdzsvarota reakcija uz ekonomisko un sociālo situāciju / ieguldījums sešos pilāros

Arī pēc izmaiņu veikšanas ANP joprojām jāatspoguļo visaptveroša un pienācīgi līdzsvarota reakcija uz ekonomisko un sociālo situāciju un jāsniedz pienācīgs ieguldījums visos sešos ANM regulas 3. panta pilāros. Izmaiņām sākotnējā plānā jāsauglabā šis līdzsvars vai, ja plānā tiek izdarītas izmaiņas, tām jābūt pamatotām, apliecinot, ka tās atbilst jaunajām problēmām, ar kurām saskaras dalībvalsts, un/vai jaunam finanšu piešķirumam. Šajā nolūkā dalībvalstīm jāapraksta, kā ANP pēc izmaiņu veikšanas joprojām atspoguļo visaptverošu un pienācīgi līdzsvarotu reakciju uz attiecīgās dalībvalsts ekonomisko un sociālo situāciju. Ja izmaiņas plānā ir nenozīmīgas, dalībvalstis var vienkārši pieņemt, ka ieguldījums sešos pilāros joprojām ir līdzsvarots, nesniedzot detalizētus papildu paskaidrojumus.

Dalībvalstīm jāsaista jaunie pasākumi ar attiecīgajiem pilāriem, paskaidrojot attiecīgo ieguldījumu. Ja plānā pēc izmaiņu veikšanas daži pasākumi tiek atcelti vai samazināti, tajā jāpaskaidro, kā tiks panākts, ka plāna kopējais ieguldījums ietekmētajos pilāros joprojām būs pietiekams. Attiecīgā gadījumā šajā paskaidrojumā jānorāda saikne starp atceltajiem pasākumiem un visiem jaunajiem pasākumiem, kuri ierosināti atcelto pasākumu aizstāšanai, un jānodrošina atsauce uz ietekmētajiem pilāriem.

Sniegtajos paskaidrojumos pienācīgi jāņem vērā visas jaunās norises dalībvalstī vai ES politikā, kas ietekmē šos sešus pilārus. Dalībvalstis tiek īpaši mudinātas ņemt vērā jaunāko ģeopolitisko notikumu ietekmi uz plāna papildu ieguldījumu zaļās pārkārtošanās pilārā, ņemot vērā *REPowerEU* mērķus. Šajā kontekstā ir pieņemami papildinājumi ar papildu pasākumiem, kas attiecas tikai uz vienu vai diviem pilāriem, ciktāl to pamato jaunās problēmas, ar kurām saskaras dalībvalstis.

Saikne ar KVAI un Eiropas pusgadu

Mainītajos ANP, kas paredz papildu reformas un investīcijas, kā arī pieprasa papildu līdzekļus, jāņem vērā visas problēmas, kas norādītas attiecīgajos KVAI, arī tajos, ko Padome pieņēmusi 2019. un 2020. gada Eiropas pusgada ciklos, kā arī vēlākos pusgada ciklos līdz mainīto ANP novērtējuma datumam ⁽¹²⁾. 2022. gada ciklā un 2023. gada ciklā izdotie KVAI, kad tos pieņems Padome, būs īpaši svarīgi, jo īpaši *REPowerEU* nodaļu sagatavošanai. Ikgadējos valstu ziņojumos tiek izvērtēts paveiktais ANP ietvertu pasākumu īstenošanā, izceļot svarīgu reformu un investīciju piemērus, kas saistīti ar sasniegtajiem atskaites punktiem saskaņā ar iepriekšējiem KVAI, un tiek identificētas galvenās neatrisinātās vai nesen radušās problēmas, kas nav pietiekami aplūkotas ANP un ir pamatā jauniem KVAI.

Pārskatot savus plānus, dalībvalstīm jāturpina efektīvi risināt visas problēmas vai ievērojama to daļa, kas noteikta attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos (KVAI), tai skaitā KVAI, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar 2022. gada un (attiecīgā gadījumā) 2023. gada pusgada cikliem un vēlākos pusgada ciklos līdz mainīto ANP novērtējuma datumam.

Maksimālās finanšu iemaksas pārskatīšana uz leju neietekmē vajadzību ievērot visus attiecīgos KVAI vai nozīmīgu to daļu, jo šīs reformas parasti nav dārgas. Tādēļ ANP pēc izmaiņām, kam nav nepieciešams papildu finansējums, jāsauglabā tāds pats mērķu vērienīguma līmenis kā iepriekš pieņemtajā plānā, jo īpaši attiecībā uz reformām, ar ko ievieš KVAI.

Tām dalībvalstīm, kuru ANM maksimālā finanšu iemaksa (būtiski) palielinās, sagatavojot sākotnējo plānu papildinājumus, ir jāņem vērā viss 2019., 2020. un 2022. gada KVAI kopums. Tas jo īpaši attiecas uz papildu reformu un investīciju vajadzībām, kas apzinātas 2022. gada Eiropas pusgada procesā, arī tām, kas saistītas ar nepieciešamību mazināt energoatkarību.

Attiecībā uz dalībvalstīm, kas izmanto savus aizdevumus tikai *REPowerEU* mērķiem un nesaņem būtisku ANM dotāciju palielinājumu, Komisija jo īpaši ņems vērā ar enerģētiku saistītos KVAI. Ja plāna papildinājumi tiks iesniegti pēc tam, kad Padome būs pieņēmusi 2023. gada KVAI, arī tie būs jāņem vērā. Papildinājumu iesniegšana ir arī iespēja risināt iepriekšējos Eiropas pusgada ciklos apzinātās problēmas, kas nav vai ir tikai daļēji atrisinātas iepriekš pieņemtajos ANP.

Gatavojot papildinājumus, dalībvalstīm jānodrošina, ka ierosināto izmaiņu ietekme uz fiskālo ilgtspēju atbilst Padomes apstiprinātajiem jaunākajiem KVAI, kas saistīti ar fiskālajiem un fiskāli strukturālajiem jautājumiem. Turklāt eirozonā ietilpstošajām dalībvalstīm jānodrošina, lai atjauninātie pasākumi atbilstu prioritātēm, kas noteiktas jaunākajā ieteikumā par eirozonas ekonomikas politiku, un tas jo īpaši attiecas uz Padomes pieņemtajiem elementiem, kas saistīti ar enerģētiku.

⁽¹²⁾ Kārtējā Eiropas pusgada cikla ietvaros Komisija parasti maija beigās / jūnija sākumā ierosina konkrētām valstīm adresētus ieteikumus, tad tos apstiprina Eiropadome un, visbeidzot, jūlija sākumā pieņem Padome.

ANP vispārējā ietekme

Saskaņā ar 2021. gada norādījumiem par ANP dalībvalstīm jāpaskaidro, cik lielā mērā ir gaidāms, ka ierosinātās izmaiņas mainīs ANP vispārējo ietekmi. Šajā paskaidrojumā jāapraksta mainītā ANP paredzamā ietekme kopumā, ņemot vērā pievienotos vai atceltos pasākumus. Jāiekļauj šādi elementi:

- makroekonomiskā un sociālā prognoze;
- paskaidrojums par ANP makroekonomisko un sociālo ietekmi saskaņā ar ANM regulas 18. panta 4. punktu;
- ilgtspēja;
- kohēzija.

Dalībvalstis tiek aicinātas iesniegt atjauninātus datus par mainīto ANP ietekmi, ciktāl ANP izmaiņas ir nozīmīgas pēc būtības un/vai apjoma. To darot, dalībvalstis var izmantot informāciju, kas sniegta to valsts reformu programmās, un vajadzības gadījumā var iekļaut savstarpējas atsaucis. No jauna iesniegtajai informācijai pēc apjoma jābūt samērīgai ar papildinājumā ierosinātajām izmaiņām.

Saskanība

Ierosināto izmaiņu ietekme uz mainītā ANP saskanību jāraksturo, izskaidrojot mijiedarbību starp jaunajiem vai mainītajiem pasākumiem un tiem, kas iekļauti iepriekš pieņemtajā ANP, norādot gan mainītajā plānā saglabātos, gan atceltos pasākumus. Dalībvalstis tiek arī aicinātas paskaidrot, kā tiek saglabāts vispārējais līdzsvars starp reformām un investīcijām. Jaunie vai mainītie pasākumi nedrīkst radīt nekonekvenci, un tie nedrīkst pasliktināt ANP vispārējo saskanību.

Jānorāda arī atbilstība apstiprinātajiem kohēzijas politikas partnerības nolīgumiem un programmām saskaņā ar ANM regulas 17. panta 3. punktu, 18. panta 4.n punktu un 62. apsvērumu (sk. arī turpmāk).

Dzimumu līdztiesība un vienlīdzīgas iespējas visiem

Dalībvalstīm jāapraksta, kā izmaiņas ietekmē mainīto ANP devumu dzimumu līdztiesības un visiem vienlīdzīgu iespēju mērķu sasniegšanā. Neseno notikumu kontekstā ļoti svarīgi ir mazināt enerģētiskās nabadzības riskus, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām.

Šajā nolūkā dalībvalstīm jāievēro 2021. gada norādījumi par ANP, vienlaikus iekļaujot arī jaunākās norises, piemēram:

- apsverot, kā īstenošanas un uzraudzības procesā vislabāk ņemt vērā dzimumu līdztiesības un visiem vienlīdzīgu iespēju mērķus saistībā ar līdz šim uzkrāto pieredzi plānu īstenošanā;
- nodrošinot līdztiesības un nediskriminācijas struktūru iesaistīšanu ANP īstenošanā, piemēram, attiecīgo uzraudzības struktūru ietvaros;
- plašāk iekļaujot šos mērķus pārskatītajos atskaites punktos un mērķrādītājos, piemēram, ja iespējams, sadalot tos pēc dzimuma, vecuma, invaliditātes un rases vai etniskās izcelsmes.

No jauna iesniegtajai informācijai pēc apjoma jābūt samērīgai ar papildinājumā ierosinātajām izmaiņām.

Valsts atbalsts

Uz papildu vai pārskatītajām reformām un investīcijām pilnā mērā attiecas valsts atbalsta noteikumi. Katra dalībvalsts ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka šādas reformas un investīcijas atbilst ES valsts atbalsta noteikumiem, jo īpaši attiecībā uz proporcionalitāti, un tiek ievērotas piemērojamās valsts atbalsta procedūras.

Saistībā ar to Komisijas Klimata, enerģētikas un vides atbalsta pamatnostādņēs 2022. gadam ("CEEAG")⁽¹³⁾ ir sniegti norādījumi par to, kā Komisija novērtēs saderību attiecībā uz vides aizsardzību, arī klimata aizsardzību, un enerģētikas atbalsta pasākumiem, uz kuriem attiecas paziņošanas prasība saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Turklāt Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā ("VGAR"), kas patlaban tiek pārskatīta, īpašas valsts atbalsta kategorijas ir atzītas par saderīgām ar Līgumu, ja vien tās atbilst skaidriem nosacījumiem, un tās ir atbrīvotas no prasības par iepriekšēju paziņošanu Komisijai un tās apstiprinājuma saņemšanu. Piemēram, attiecībā uz pasākumiem, kas sekmē *REPowerEU* mērķu sasniegšanu, dalībvalstis tiek aicinātas ņemt vērā VGAR 4. iedaļas noteikumus par atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijām un 7. iedaļas noteikumus par atbalstu vides aizsardzībai.

Valsts atbalsta krīzes pagaidu regulējums, ko 2022. gada 23. martā Komisija pieņēma, lai saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā atbalstītu ES ekonomiku, arī var būt būtisks, novērtējot valsts atbalstu ANM pasākumiem atsevišķos gadījumos, kad atbalsts mazina ekonomiskās sekas pēc Krievijas agresijas pret Ukrainu. Komisija pašlaik izvērtē iespējamus valsts atbalsta krīzes pagaidu regulējuma un VGAR atjauninājumus, piemēram, to darbības jomas paplašināšanu un paziņošanas robežlielumu paaugstināšanu, kam attiecīgi jāveicina ANM/*REPowerEU* pasākumu apstiprināšana. Turklāt, tā kā daudzas dalībvalstis savos ANP ir iekļāvušas investīcijas, kas saistītas ar svarīgiem projektiem visas Eiropas interesēs (*IPCEI*), ar *IPCEI* saistīto projektu apstiprināšana tiks vēl vairāk racionalizēta un vienkāršota. Tas ir svarīgi, lai nodrošinātu šādu investīciju savlaicīgu īstenošanu un to pabeigšanu ANM izveidošanas regulā noteiktajā termiņā, t. i., 2026. gada 31. augustā. Savlaicīga un veiksmīga šo pamatprojektu īstenošana būs būtiska saistībā ar ANM ieguldījumu virzībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos un tās vispārējiem panākumiem.

Kā prasīts 2021. gada norādījumos par ANP un veidnē, dalībvalstis tiek aicinātas savos mainītajos ANP attiecībā uz katru jauno vai pārskatīto reformu un investīcijām norādīt, vai tās uzskata, ka par šo pasākumu ir jāiesniedz paziņojums kā par valsts atbalstu, un, ja ir, norādīt orientējošo laiku, kad tiks veikta iepriekšēja paziņošana un iesniegts paziņojums. Ja dalībvalsts uzskata, ka pasākumam nav vajadzīga paziņošana, tai jāiekļauj norāde uz spēkā esošu lēmumu par valsts atbalsta atļaušanu vai uz VGAR noteikumiem, vai uz citu grupu atbrīvojuma regulu noteikumiem, ko uzskata par pasākumam piemērojamiem, sniedzot attiecīgu pamatojumu, vai jāiekļauj apraksts par iemesliem, kādēļ pasākums nav uzskatāms par valsts atbalstu. Paredzot attiecīgo atskaites punktu un mērķrādītāju izpildes grafiku, dalībvalstīm ir jānodrošina pietiekams laiks, lai Komisija varētu apstiprināt visu veidu valsts atbalstu, kas var būt iekļauts attiecīgajos investīciju pasākumos un par ko nepieciešams paziņojums par valsts atbalstu. Komisija ir gatava sniegt dalībvalstīm provizoriskus norādījumus par jebkuru mainītajos ANP paredzēto investīciju atbilstību valsts atbalsta tiesiskajam regulējumam. Lai nodrošinātu pietiekamu paredzamību, dalībvalstis tiek mudinātas iesniegt Komisijai savu (iepriekšējas) paziņošanas grafiku.

Pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi ar pasākumiem, kas iekļauti ANP un pārskatīti no valsts atbalsta viedokļa, agrīna saziņa ar Komisijas dienestiem ANP sagatavošanā ir būtiska, lai ātri novērtētu paziņoto pasākumu valsts atbalstu. Lai izstrādātu pasākumus, kuri atbilst piemērojamiem noteikumiem, un pilnībā izmantotu dažādo valsts atbalsta regulējumu sniegtās iespējas, dalībvalstis tiek aicinātas iesaistīties apspriedēs ar Komisijas dienestiem.

Atbalsts, kas samazina uzņēmumu ikdienas izdevumus, ir atļauts tikai ierobežotā situācijā un ar stingriem nosacījumiem. Dalībvalstīm, kuras apsver pasākumu, kas ietver šāda veida atbalstu, jānodrošina, lai tas atbilstu piemērojamiem nosacījumiem, kas izklāstīti attiecīgajā valsts atbalsta regulējumā.

Lai gan valsts atbalsta noteikumi līdz 2026. gadam var mainīties, jāatgādina, ka saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem pasākuma izvērtēšanai būtiskais brīdis ir valsts atbalsta piešķiršanas brīdis, t. i., brīdis, kad labuma guvējam tiek piešķirtas juridiski īstenojamas tiesības saņemt atbalstu. Tā kā attiecīgais valsts atbalsta regulējums paredz pasākuma saderības pamatu konkrētā brīdī, to ir iespējams īstenot (valsts atbalstu var izmaksāt un investīcijas var veikt), pat ja pēc tam valsts atbalsta noteikumi izmainās.

⁽¹³⁾ SEC(2022) 70 final – SWD(2022) 19 final – SWD(2022) 20 final.

2. **Izmaiņu apraksts**

Saskaņā ar 2021. gada norādījumiem par ANP un veidni šī iedaļa jāstrukturē pa atsevišķiem komponentiem. Šī iedaļa jāiesniedz tikai par tiem komponentiem, attiecībā uz kuriem ir veiktas izmaiņas. Tajā nav jāatkārto citās iedaļās sniegtā informācija, bet jānorāda, kādas izmaiņas ir veiktas salīdzinājumā ar iepriekš pieņemto ANP (ar precīzām atsaucēm uz attiecīgajām iedaļām un pasākumiem). Lai pievienotu kādas reformas un investīcijas par to pašu tematu, dalībvalstis var izmantot jau esošos komponentus (piemēram, esošo energorenovācijas komponentu var papildināt ar jaunu ēku renovācijas pasākumu). Jaunu, ar atšķirīgām prioritātēm īstenojamu investīciju un reformu gadījumā dalībvalstis var pievienot arī pilnīgi jaunus komponentus.

Reformu un investīciju apraksts

Attiecībā uz katru komponentu, kura pamatā esošajos pasākumos ir veiktas izmaiņas, dalībvalstīm jānorāda, kuras investīcijas vai reformas ir "pievienotas", "atceltas" vai "mainītas", salīdzinot ar iepriekšējiem ANP.

Finanšu instrumentu un budžeta garantiju izmantošana

Pasākumi finanšu instrumentu un budžeta garantiju veidā var būt pievilcīgs risinājums ANP paredzēto investīciju nodrošināšanai vairāku iemeslu dēļ:

- finanšu instrumenti var ietvert labuma guvēju saņemtās pamatsummas atmaksāšanu atpakaļ dalībvalstij, tādējādi ilgtermiņā ierobežojot valsts parāda rašanos;
- tiem ir jānodrošina plūsmu atkārtota izmantošana, vajadzības gadījumā arī pamatsummas atmaksāšana (piemēram, aizdevumu fondiem un kapitāla shēmām), lai sasniegtu tos pašus politikas mērķus, cita starpā pēc 2026. gada, un/vai ANM aizdevumu atmaksāšana;
- tos var izmantot, lai saskaņīgā sistēmā finansētu daudzas nelielas investīcijas, piemēram, valsts garantijas un izdevīgus aizdevumus ēku energoefektivitātei, un lai veicinātu potenciālo labuma guvēju sasniegšanu, izmantojot decentralizētas partnerstruktūras;
- tie var palīdzēt piesaistīt papildu finanšu resursus vai līdzinvestīcijas, it īpaši no privātiem uzņēmumiem un privātām finanšu iestādēm.

Mācoties no pieredzes, kas iegūta no esošajiem ANP, dalībvalstis var apsvērt šāda veida finanšu instrumentus:

- garantiju instrumenti un preferenciāli aizdevumi, kas paredzēti, lai samazinātu aizņemtā kapitāla izmaksas energoefektivitātes uzlabošanas vajadzībām veiktās renovācijas shēmām;
- privātā un publiskā sektora nolīgumi par investīcijām atjaunīgiem energoresursiem;
- ESCO refinansējums, lai nodrošinātu energoefektivitātes uzlabojumus ražošanas procesos, nedzīvojamās ēkās un daudzdzīvokļu ēkās;
- kapitālieguldījumi uzņēmumos vai kapitāla fondos, kas atbalsta zaļo pārkārtošanos ⁽¹⁴⁾.

I pielikumā ir sniegta papildu informācija par finanšu instrumentu izmantošanu saskaņā ar ANM un iespēju veikt ieguldījumu *InvestEU* garantijā, izmantojot dalībvalsts nodalījumu un pamatojoties uz pieredzi, kas iegūta, sagatavojot un īstenojot sākotnējos ANP.

Zaļā un digitālā dimensija

Dalībvalstīm jāpaskaidro, cik lielā mērā to mainītie ANP veicinās zaļo pārkārtošanos un ES energoatkarības mazināšanu, kā arī nākotnes prasībām atbilstošu digitālo pārkārtošanos un stabilu digitālo vienoto tirgu vai risinās no tā izrietošās problēmas. Te var ietvert pētniecības un inovāciju pasākumus ar attiecīgu laika grafiku. Abi pārkārtošanās procesi jāuzskata par savstarpēji pastiprinošiem saskaņā ar divējādās pārkārtošanās jēdzienu, un Komisija tos aplūkos kopā.

⁽¹⁴⁾ Īpaši attiecībā uz MVU.

ANP pasākumu zaļā dimensija arī turpmāk tiks novērtēta, izmantojot gan kvalitatīvu pieeju (saikne starp šiem pasākumiem un katras dalībvalsts enerģētikas, klimata un vides problēmām), gan kvantitatīvu pieeju (mainītā ANP, cita starpā *REPowerEU* nodaļas, kopējais ieguldījums klimata mērķu sasniegšanā, kā arī *REPowerEU* nodaļai atsevišķi ir jānodrošina vismaz 37 % no plāna kopējā piešķiruma).

Dalībvalstis tiek aicinātas paskaidrot, kā to mainītie ANP palīdzēs sasniegt Klimata aktā noteiktos ES klimata mērķrādītājus un kā tajos tiek ņemti vērā klimata mērķrādītāji, kas politiskā līmenī tika saskaņoti 2022. gada decembrī, un citas daļas 2021. gada jūlijā un decembrī ierosinātajā paketē “Gatavi mērķrādītājam 55 %”. Paketē “Gatavi mērķrādītājam 55 %” ir izklāstīti likumdošanas pasākumi, kuru mērķis ir līdz 2030. gadam padarīt klimata, enerģētikas, zemes izmantošanas, transporta un nodokļu politiku piemērotu siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazināšanai vismaz par 55 % un panākt klimatneitralitāti, kas ir nostiprināta Eiropas Klimata aktā.

Arī ANP pasākumu digitālā dimensija turpmāk joprojām tiks novērtēta gan saskaņā ar kvalitatīvo, gan kvantitatīvo pieeju. Eiropas Komisija 2021. gada 9. martā nāca klajā ar paziņojumu “Digitālais kompass līdz 2030. gadam — Eiropas ceļam digitālajā gadu desmitā”, kas strukturēts atbilstoši četriem galvenajiem virzieniem: prasmes, droša un ilgtspējīga digitālā infrastruktūra, uzņēmumu digitālā pārveide un publisko pakalpojumu digitalizācija. Tajā katram no šiem virzieniem ir noteikti vērienīgi ES līmeņa mērķrādītāji 2030. gada perspektīvā. Tam sekoja priekšlikums Lēmumam, ar ko izveido politikas programmu “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam, un tas stājās spēkā 2023. gada 9. janvārī. Ar šo programmu izveido pārvaldības struktūru, kurā dalībvalstis un Komisija strukturētā veidā sadarbojas, lai sasniegtu mērķrādītājus, un kura atvieglo daudzvalstu projektu īstenošanu. Dalībvalstis tiek aicinātas norādīt, kā jebkuri papildu vai grozītie pasākumi digitālās pārkārtošanās virzīšanai vai no tās izrietošo problēmu risināšanai palīdzētu panākt attīstību šajos četros galvenajos virzienos un sasniegt 2030. gada mērķrādītājus.

Attiecībā uz kvantitatīvo pieeju jānorāda, ka mainītā ANP kopējam ieguldījumam digitālo mērķu sasniegšanā ir jābūt vismaz 20 % no plāna kopējā piešķiruma, izņemot *REPowerEU* nodaļā iekļautos pasākumus.

Klimatricības izsekojamība un digitālā izsekojamība

37 % klimata mērķrādītājs un 20 % digitālais mērķrādītājs, kas noteikti ANM regulas 19. panta 3. punkta e) un f) apakšpunktā, ANP izmaiņu gadījumā joprojām ir obligāti neatkarīgi no iemesliem, kas izraisa šīs izmaiņas (izņemot to pasākumu izmaksas, kas attiecībā uz digitālo marķējumu iekļauti *REPowerEU* nodaļās; *REPowerEU* nodaļās iekļautie pasākumi netiek ņemti vērā digitālā mērķrādītāja aprēķināšanā). Tāpēc dalībvalstīm, pārskatot savus ANP, ir svarīgi ņemt vērā ANP kopējo piešķirumu, turklāt tas jādara ikreiz, kad pārskatītā finanšu iemaksa ir palielinājusies vai samazinājusies.

Tādējādi dalībvalstīm par katru jaunu vai mainītu pasākumu jāpaskaidro tā ieguldījums klimata un digitālo mērķrādītāju sasniegšanā, ievērojot 2021. gada norādījumus par ANP. Jauns izsekojamības novērtējums, kura nolūks būs pārliecināties, ka abi mērķrādītāji joprojām tiks sasniegti, būs nepieciešams gadījumā, ja mainīsies ANP kopējās aplēstās izmaksas vai jebkuru pasākumu ar klimata vai digitālo marķējumu izmaksas. Izsekojamības novērtējums būs jāveic arī tad, ja tiks mainīta kāda esoša pasākuma sākotnējā darbības joma, būtība vai struktūra.

Ir svarīgi norādīt, ka abi mērķrādītāji tiek aprēķināti mainītajam ANP *kopumā*, proti, aplūkojot gan iepriekš pieņemto ANP, gan papildinājumu, bet izslēdzot to pasākumu izmaksas, kas ar digitālo marķējumu iekļauti *REPowerEU* nodaļā. Mainītā ANP ieguldījums klimata un digitālā mērķrādītāja sasniegšanā tiks pārrēķināts, ņemot vērā ANP pasākumu izmaiņas un iepriekš minētās mainītās kopējās aplēstās izmaksas. Ieguldījums klimata jomā tiks salīdzināts ar ANP kopējo piešķirumu, ieskaitot *REPowerEU* nodaļu. Klimata mērķrādītājs tiks aprēķināts arī atsevišķi *REPowerEU* nodaļai. Ieguldījums digitālo mērķu sasniegšanā tiks salīdzināts ar ANP kopējo piešķirumu, izslēdzot summas, kas paredzētas *REPowerEU* nodaļā iekļautajām reformām un investīcijām.

Pamatojoties uz pieredzi ar 27 pieņemtiem plāniem, pasākumiem, kas aptver vairākas jomas, piemēram, horizontāliem pasākumiem, ir jāpiemēro klimatricības izsekojamība un digitālā izsekojamība, un attiecīgā gadījumā tas jādara apakšpasākuma līmenī (pasākuma atsevišķā daļā, kas saistīta ar konkrētu intervences jomu) un atšķirīgās intervences jomās (saskaņā ar ANM regulas VI un VII pielikumu).

Turklāt ir vērts atgādināt, ka ANM regulas 19. panta 3. punkta e) un f) apakšpunktā un VI un VII pielikumā ir noteikti koeficienti, kas piemērojami, lai aprēķinātu atbalstu klimata un digitālajiem mērķrādītājiem. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem klimata mērķu atbalsta koeficientus var paaugstināt (attiecībā uz klimata mērķrādītāju izsekojamību — līdz kopējai summai 3 % apmērā), ar nosacījumu, ka tiek veikti pasākumi, kas palielina to ietekmi. Dalībvalstīm attiecīgā gadījumā pietiekami jāpamato šādu noteikumu izmantošana.

Dalībvalstīm jāapraksta īpašā pieeja, ko tās ierosina šādu pasākumu izsekojamībai. Komisija var palīdzēt dalībvalstīm izgūt piemērus par to, kā līdzīgi pasākumi ir marķēti Padomes iepriekš pieņemtajos ANP.

Nenodarīt būtisku kaitējumu (NBK)

Tehniskie norādījumi par NBK principu (OV C 58, 18.2.2021, 1. lpp.), kuros izklāstīti NBK principa piemērošanas pamatprincipi un kārtība ANM kontekstā, arī turpmāk būs pilnībā piemērojami, ņemot vērā to īpašās iezīmes. Tajos ir sniegts arī “kontrolsaraksts”, kas jāizmanto NBK principa pašnovērtējumā, kurš attiecībā uz katru pasākumu iekļaujams mainītajā ANP. Šajā iedaļā ir apkopoti norādījumu galvenie elementi un izskaidrota to piemērošana jauniem vai pārskatītiem pasākumiem. Tā arī sniedz papildu skaidrojumus, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar iepriekš pieņemtajiem ANP.

Kā NBK princips jāpiemēro ANP pārskatīšanas kontekstā?

Dalībvalstīm ir jāiesniedz NBK principa pašnovērtējums par katru jauno vai mainīto pasākumu, kas iekļauts mainītajā ANP, izņemot gadījumus, kad NBK principu nepiemēro (sk. arī NBK principam veltīto tehnisko norādījumu 2.1. iedaļu un I pielikumu). Dalībvalstis tiek arī aicinātas NBK pašnovērtējuma ietvaros iesniegt kvantitatīvu novērtējumu par reformas vai investīciju ietekmi uz vidi, kad vien tas ir nepieciešams un iespējams. Jāņem vērā šādi transversāli apsvērumi (sk. arī pielikumu ar papildu informāciju par to, kā var ievērot NBK principu):

- *jaunas pieejamas alternatīvas ar mazu ietekmi* — jaunu vai pārskatītu pasākumu novērtēšanai joprojām piemēro principus, kas izklāstīti 2.4. iedaļā, arī NBK principam veltīto tehnisko norādījumu 25. zemspītras piezīmē. Minēto pasākumu NBK principa novērtējumā ir jāņem vērā informācija par mazas ietekmes alternatīvām, kas pieejamas mainītā ANP iesniegšanas brīdī;
- *ietekme uz vidi salīdzinājumā ar sākotnējo pasākumu nav palielinājusies* — ja tiek mainīts esošs pasākums, izmaiņas nedrīkst palielināt pasākuma relatīvo ietekmi uz vidi salīdzinājumā ar sākotnējā pasākuma ietekmi. Dalībvalstij tas jāpierāda. Ja ietekme ir palielinājusies, dalībvalstij jāpierāda, ka pasākums joprojām atbilst NBK principam, neraugoties uz to, ka tā ietekme uz vidi ir lielāka.

Kā dalībvalstīm savos ANP jāpierāda, ka pasākumi atbilst NBK principam?

Izmaiņu gadījumā var paredzēt divus galvenos scenārijus ar atšķirīgu ietekmi uz NBK principa novērtēšanas procesu:

- *jauna pasākuma ieviešana* — ja dalībvalsts izvēlas pievienot savam ANP jaunu pasākumu, jāievēro tas pats process, ko piemēro ANP sākotnējai iesniegšanai. Lai pamatotu analīzi par to, vai un cik lielā mērā jaunais pasākums ietekmē vides mērķus, dalībvalstij jāaizpilda NBK principam veltīto tehnisko norādījumu I pielikuma kontrolsaraksts;
- *izmaiņas jau esošā pasākumā* — ja dalībvalsts vēlas izmainīt jau esoša pasākuma struktūru, būtību vai darbības jomu, tai jāiesniedz attiecīgs NBK principa novērtējums, vajadzības gadījumā to grozot, lai ņemtu vērā pasākuma izmaiņas. Dalībvalstij jāsniedz atsauce uz to iepriekš pieņemtā ANP iedaļu, kurā iekļauts sākotnējais NBK principa novērtējums.

3. Atskaites punkti, mērķrādītāji un laika grafiks

Izdarot izmaiņas savos ANP, dalībvalstīm jānodrošina, ka katram jaunam vai mainītam pasākumam, ko atbalsta saskaņā ar ANM, tiek pievienots atbilstošs atskaites punktu un mērķrādītāju kopums. Nosakot jaunus starpposma rādītājus un mērķrādītājus vai ierosinot jebkādus grozījumus esošajos starpposma rādītājos un mērķrādītājos, dalībvalstīm būtu jāievēro principi, kas izklāstīti 2021. gada norādījumos par ANP, arī specifikas un stabilitātes aspektā.

Jaunu vai mainītu atskaites punktu vai mērķrādītāju priekšlikumi stingri izriet no jaunu vai mainītu pasākumu iekļaušanas mainītajā ANP.

Tā kā dalībvalstis tiek mudinātas piedalīties pārrobežu vai daudzvalstu projektos, kas atbalsta *REPowerEU* mērķus, īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai nodrošinātu attiecīgo atskaites punktu un mērķrādītāju pareizu izstrādi. No vienas puses, tie skaidri jāsadala starp dažādām dalībvalstīm, kas piedalās šādos projektos, lai izvairītos no pārklāšanās un kavēšanās novērtēšanā un īstenošanā. Vienas dalībvalsts atvēršanas un noturības plāna sekmīgai izpildei jābūt neatkarīgai no citas dalībvalsts plāna sekmīgas izpildes. No otras puses, atskaites punkti un mērķrādītāji jāizstrādā pietiekami koordinētā veidā, lai nodrošinātu, ka tiek pienācīgi novērtēta nenovēršamā savstarpējā atkarība starp dalībvalstīm un tiek noteikti piesardzīgi īstenošanas termiņi. Komisija ir gatava palīdzēt pārrobežu vai daudzvalstu projektos iesaistīto dalībvalstu grupām nodrošināt, ka to atskaites punkti un mērķrādītāji ir pienācīgi izstrādāti.

Īstenošanas periods dažu valstu investīcijām, kas tiecas sasniegt *REPowerEU* mērķus, var turpināties arī pēc 2026. gada. Šādos gadījumos saistītie atskaites punkti un mērķrādītāji, kas iekļauti *REPowerEU* nodaļā, jāizstrādā tā, lai ietvertu tikai ANM atbalstītās darbības šā mehānisma darbības laikā, savukārt pasākumu izstrādē skaidri jānosaka, kuri īstenošanas posmi tiks atbalstīti no valsts vai citiem ES fondiem pēc 2026. gada.

Ja dalībvalsts ierosina grozīt savu ANP, pamatojoties uz 21. pantu, izmaiņas esošajos atskaites punktos un mērķrādītājos var veikt tikai tiktāl, ciktāl tās ir saistītas ar objektīviem apstākļiem, kas tiek norādīti, lai pamatotu grozīšanu. Kā paskaidrots šo norādījumu 1. daļā, jābūt cēloņsakarībai starp objektīvajiem apstākļiem un ierosinātajām izmaiņām.

Par pārrakstīšanās kļūdām, kas konstatētas Padomes īstenošanas lēmumā, var ziņot Komisijai un Padomei jebkurā ANP īstenošanas posmā. Šādas ziņas tiks ņemtas vērā Komisijas priekšlikumā jaunam/grozītam Padomes īstenošanas lēmumam vai arī īpašā labojumā.

4. **Finansēšana un izmaksas**

Jauni pasākumi: dalībvalstis papildinājumā norāda ierosināto jauno reformu un investīciju kopējās paredzamās izmaksas. Šis pienākums attiecas arī uz reformām un investīcijām, kas iekļautas *REPowerEU* nodaļās.

Pārskatītie pasākumi: par katru pārskatīto pasākumu, ja izmaiņas ietekmē izmaksu aplēses, dalībvalsts iesniedz atjauninātas izmaksu aplēses. Ja izmaiņas attiecas tikai uz pasākuma mērogu, aplēsto izmaksu pārskatīšanai jābūt proporcionālai.

Metodika: sagatavojot šīs izmaksu aplēses, dalībvalstīm jāievēro īpašie norādījumi, kas sniegti 2021. gada norādījumos par ANP. Parasti dalībvalstīm nav jāiesniedz pārskatītas izmaksu aplēses tiem pasākumiem, kas nav jauni vai nav mainīti. Dalībvalstis var nodrošināt, ka šīs izmaksu aplēses apstiprina neatkarīga publiska struktūra, un tas var palīdzēt paaugstināt minēto aplēšu ticamību.

5. **ANP papildināmība un īstenošana**

Saskanība ar citām iniciatīvām

Saskaņā ar ANM regulas 17. pantu visiem ANP, arī papildinājumiem, ir jāatbilst attiecīgajiem KVAI, kā arī informācijai, kas iekļauta valsts reformu programmās, nacionālajos enerģētikas un klimata plānos (NEKP) un to atjauninājumos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajos plānos, kas izstrādāti saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās fonda regulu, Garantijas jauniešiem īstenošanas plānos, partnerības nolīgumos un darbības programmās.

- Lai nodrošinātu saskanību ar attiecīgajiem KVAI un valsts reformu programmām, sk. šo norādījumu iedaļu par Eiropas pusgadu.
- Papildinājumiem jābūt saskanīgiem arī ar darbībām, kas veidos klimatneitrālu ekonomiku un būs izklāstītas taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajos plānos.

- Visbeidzot, papildinājumiem jābūt saskanīgiem ar partnerības nolīgumiem un darbības programmām, kas būs pieņemtas saskaņā ar 2021.–2027. gada KNR jau pēc sākotnējo ANP pieņemšanas. Tā kā visas dalībvalstis ir pieņēmušas savus partnerības nolīgumus un gandrīz visas kohēzijas politikas programmas, dalībvalstīm jāpaskaidro, kā jaunie vai mainītie ANP pasākumi papildina programmu īstenošanu saskaņā ar 2021.–2027. gada KNR ⁽¹⁵⁾.

Finansējuma papildināmība un dubultas finansēšanas nepieļaušana

Dalībvalstīm grozītajā ANP būtu jāprecizē, vai ir mainījusies kārtība, kas ieviesta, lai nodrošinātu finansējuma papildināmību un atbilstību ANM regulas 9. pantam. Šajā ziņā joprojām ir pilnībā piemērojami 2021. gada norādījumi par ANP.

Īstenošana

Īstenošanas satvars tika novērtēts, izskatot sākotnējos ANP, un tiek pieņemts, ka dalībvalstis mainīto ANP īstenošanā turpinās izmantot to pašu kārtību. Tomēr, ierosinot izmaiņas īstenošanas satvarā, tās ir jāizskaidro.

Ja dalībvalstis līdz šim ir saskārušās ar grūtībām savu ANP īstenošanā (piemēram, saistībā ar administratīvās spējas trūkumu, neattīstītu IT sistēmu vai nepietiekami skaidrām atbildīgo iestāžu pilnvarām), tās tiek mudinātas spēkā esošo kārtību proaktīvi pārskatīt, lai padarītu to efektīvāku. Dalībvalstis tiek arī aicinātas apspriest ar Komisiju līdz šim gūto pieredzi, lai noteiktu, vai izmaiņas īstenošanas satvarā var palīdzēt uzlabot reformu un investīciju veikšanu.

Ja dalībvalsts izdara izmaiņas savā ANP, lai varētu izmantot lielāku finanšu iemaksu vai aizdevumu, tai jāpierāda, ka iestādēm, kas atbild par plāna koordinēšanu un īstenošanu, ir pietiekama administratīvā spēja un attiecīgas pilnvaras. Vispārīgāk, dalībvalstīm jānodrošina pietiekama administratīvā spēja, lai īstenotu ANP investīcijas, un tādējādi tām rodas iespēja savu attiecīgo investīciju vai reformu izmaksu aprēķinā iekļaut ierobežotas pagaidu administratīvās izmaksas, ja vien šīs izmaksas ir saistītas ar konkrēto investīciju vai reformas īstenošanu.

Dalībvalstis var arī izmantot tehniskā atbalsta instrumentu (TAI), lai īstenotu *REPowerEU* nodaļas investīcijas un reformas, kā paskaidrots 2021. gada norādījumos par ANP. Īstenojot kādu konkrētu reformu vai investīcijas, uz ko attiecas tehniskais atbalsts, dalībvalstis tiek aicinātas norādīt, ka vēlas izmantot ANM regulas 7. panta 2. punktu. Ja dalībvalsts saistībā ar ANP īstenošanu ir pieprasījusi vai plāno pieprasīt horizontālo atbalstu TAI ietvaros, piemēram, komunikācijas pasākumiem, tā tiek aicināta to norādīt šajā iedaļā.

Apspriešanās process

Dalībvalstīm jāiesniedz kopsavilkums par apspriešanās procesu, kas īstenots saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu un kā rezultātā tiek iesniegts mainītais ANP/papildinājums. Apspriešanās procesam jābūt samērīgam ar ANP ieviesto izmaiņu apmēru. Piemēram, izmaiņām, kuru mērķis ir ņemt vērā nedaudz grozītu finanšu piešķirumu, nebūs vajadzīgs tāds apspriešanās process kā ievērojamas aizdevuma summas pieprasīšanas gadījumā. Tā kā apspriešanās pakāpe sākotnējo ANP sagatavošanas procesā bija atšķirīga, īpaši Covid-19 izraisītās ārkārtas situācijas dēļ, dalībvalstis tiek aicinātas kopumā uzlabot šo procesu, ja tās izdara izmaiņas savos ANP. Tām jānodrošina, ka ieinteresētās personas, to starpā vietējās un reģionālās iestādes, sociālie partneri, nevalstiskās organizācijas un attiecīgā gadījumā arī lauksaimniecības nozares ieinteresētās personas, tiek laikus un pārdomāti iesaistītas jebkuru jaunu vai pārskatītu pasākumu izstrādē, īstenošanā un uzraudzībā atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam.

Attiecīgo pasākumu īstenošanai dalībvalstīm var būt lietderīgi ar reģionāliem vai vietējiem apsvērumiem saistītus nosacījumus iekļaut atskaites punktos vai mērķrādītājos, kas ietver ģeogrāfisko dimensiju (piemēram, pievienojot īpašus nosacījumus par apspriešanos ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām). Tās var ietvert līdzīgus nosacījumus arī attiecībā uz apspriešanos ar sociālajiem partneriem un attiecīgā gadījumā ar lauksaimniecības nozares ieinteresētajām personām, kuras ir saistītas ar attiecīgo reformu vai investīciju īstenošanu.

⁽¹⁵⁾ Sk. 1. daļu par kārtību, kādā pieprasa pārvietojumus starp ANM un kohēzijas politikas fondiem.

Turklāt liela nozīme, apspriežot ar ieinteresētajām personām paveikto ANP īstenošanā, būs Eiropas pusgadam, saskaņā ar katras dalībvalsts praksi un ierasto kārtību. Papildus tam, lai aprakstītu līdz šim veiktās apspriešanās un izklāstītu, kādas apspriešanās ir paredzētas nākotnē, dalībvalstis var izmantot arī savas valsts reformu programmas. ANP īstenošana būs sekmīga tikai ar aktīvu reģionālo un vietējo līdzdalību, kā arī nodrošinot sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības atbalstu.

Parastās prasības attiecībā uz apspriešanos, cita starpā nepieciešamība iesniegt kopsavilkumu, kurā aprakstīts, kā ir ņemts vērā ieinteresēto personu paustais viedoklis, attieksies arī uz *REPowerEU* nodaļas sagatavošanu. Dalībvalstīm savos kopsavilkumos jānorāda, kā apspriešanās rezultāti ir ņemti vērā *REPowerEU* nodaļās. Tajos jābūt aprakstam par apspriešanās procesu, tostarp tā galvenajām iezīmēm, ieinteresēto personu veidiem un galveno saņemto ieguldījumu. Jābūt arī aprakstam par to, kā *REPowerEU* pasākumu izstrādē ir ņemtas vērā saņemtas atsauksmes, un norādei par to, kā tās arī turpmāk tiks ņemtas vērā īstenošanas laikā.

Būs svarīgi nodrošināt plašu apspriešanos, cita starpā jo īpaši iesaistot ieinteresētās personas, kurām ir attiecīgas zināšanas *REPowerEU* jautājumos. Apspriešanās procesa ilgumam jābūt samērīgam ar *REPowerEU* nodaļu iesniegšanas steidzamību.

Papildu sabiedriskā apspriešana nebūs jāveic gadījumos, kad dalībvalstu veiktie paplašināšanas pasākumi un pasākumu būtība paliks nemainīgi vai kad tās pārvietos jau esošus pasākumus uz *REPowerEU* nodaļu tādēļ, ka tiek samazināta maksimālā finanšu iemaksa.

Kontroles pasākumi un revīzijas

Lai nodrošinātu, ka ANP pilnībā atbilst ANM regulas 22. pantam, svarīga nozīme ir iekšējās kontroles sistēmām. Šajā kontekstā un ņemot vērā izmaiņas, kas izriet no ANP pārskatīšanas, ir būtiski, lai dalībvalstis precīzi pamatotu, kā ieviestās kontroles struktūras joprojām būs piemērotas un attiecīgā gadījumā — kā tās tiks nostiprinātas, lai nodrošinātu pietiekamus resursus un struktūras. Galvenās prasības dalībvalsts kontroles sistēmām ir iekļautas starp Komisiju un dalībvalsti parakstītā Finansēšanas un aizdevuma nolīguma I pielikumā. Konkrētāk, ja mainītajā ANP ir iekļauti jauni vai pārskatīti pasākumi, dalībvalstij jāpaskaidro un jāpierāda, ka kontroles struktūras joprojām ir atbilstīgas vai attiecīgā gadījumā — kā to kapacitāte, arī personāls un procesi, tiks palielināti proporcionāli ANP apjoma pieaugumam.

Ja papildinājums būtiski nepalielina finanšu iemaksu, bet tomēr paredz izmaiņas salīdzinājumā ar sākotnējo ANP, dalībvalstīm tiek lūgts iesniegt atjauninātu paskaidrojumu par kontroles pasākumiem un sistēmām, kā arī par galasaņēmēju datu repozitorija sistēmu.

Komunikācija

Dalībvalstīm jāturpina īstenot savu komunikācijas stratēģiju, vajadzības gadījumā to atjauninot, lai iekļautu no jauna pievienotās reformas un investīcijas un nodrošinātu, ka sabiedrība ir informēta par Savienības finansējuma izlietojumu, saskaņā ar ANM regulas 34. pantu un finansēšanas nolīgumu 10. pantu. Lai atvieglotu Komisijas uzraudzību pār to, kā tiek ievēroti minētie noteikumi, dalībvalstis tiek aicinātas mainītajos ANP aprakstīt pasākumus, ko tās veikušas šo pienākumu izpildei.

Komunikācijas kampaņās jācenšas padziļināt izpratni par galvenajām reformām un investīcijām Eiropas reakcijas ietvaros, jo īpaši saistībā ar *REPowerEU*, un uzlabot plašas sabiedrības zināšanas par ANP un to mērķi. Dalībvalstis tiek mudinātas vērst savas ANM komunikācijas darbības šādos virzienos:

- izskaidrot un atgādināt ANP mērķus un ar to saistītos ieguvumus dalībvalstij;
- ar praktiskiem pierādījumiem ilustrēt, kādēļ reformas un investīcijas ir izdevīgas sabiedrībai, Eiropas atveseļošanai, zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam un enerģētiskajai drošībai;
- nodrošināt, ka augsta līmeņa politiskais atbalsts ANP ir pietiekami pamanāms;
- informēt par nozīmīgiem projektiem un uzsvērt, ka tie īstenoti, pateicoties ANM;
- mudināt potenciālos labuma guvējus pieteikties finansējumam ANP ietvaros;

— demonstrēt vispārējo progresu reformu un investīciju īstenošanā, jo īpaši *REPowerEU* kontekstā, arī regulārā saziņā ar sociālajiem partneriem, kopienām, kurās tie tiek īstenoti, un pilsonisko sabiedrību kopumā.

Lai dalībvalstīm palīdzētu īstenot komunikācijas stratēģiju, arī saistībā ar to grozītajiem ANP, Komisija ir pieejama arī ar *Inform EU* tīkla starpniecību.

Pārredzamība attiecībā uz galasaņēmējiem

ANM līdzekļu izlietojuma pārredzamība ir palielināta, *REPowerEU* regulā iekļaujot jaunu pārredzamības pienākumu. Dalībvalstīm būs jāizveido publiski pieejams un ērti lietojams portāls, kurā tās publicēs datus par 100 galasaņēmējiem, kas saņēmuši vislielāko finansējumu pasākumu īstenošanai saskaņā ar ANM.

Galasaņēmēji ir pēdējās vienības, kas saņem līdzekļus un nav darbuzņēmēji vai apakšuzņēmēji. Tie ir jānošķir no labuma guvējiem, kas saskaņā ar mehānisma tiešās pārvaldības sistēmu ir dalībvalstis.

Minētajos datos jāiekļauj galasaņēmēja juridiskais nosaukums, arī vārds un uzvārds, ja galasaņēmējs ir fiziska persona, saņemto līdzekļu summa, kā arī saistītais(-ie) pasākums(-i) saskaņā ar ANM, kuram(-iem) ir saņemts finansējums. Lai noteiktu 100 lielākos saņēmējus, jāņem vērā tikai ANM līdzekļi, jo dažas investīcijas ir iespējams daļēji finansēt arī no cita publiskā finansējuma avota.

Lai nodrošinātu proporcionalitāti un privātuma ievērošanu, ja galasaņēmēji ir fiziskas personas, visi personāli jāizdzēš divus gadus pēc tā finanšu gada beigām, kurā šim galasaņēmējam ir izmaksāts pēdējais ANM finansējums. Līdzīgi, pēc analogijas, ANM ir piemēroti daži izņēmumi attiecībā uz datu publicēšanu, kas paredzēti Finanšu regulas 38. panta 3. punktā. Tie attiecas uz šādiem gadījumiem:

- izglītības atbalsts, kas izmaksāts fiziskām personām, un jebkurš cits tiešs atbalsts, kas izmaksāts fiziskām personām, kurām tas visvairāk nepieciešams, piemēram, bezdarbniekiem un bēgļiem (Finanšu regulas 191. panta 4. punkta b) apakšpunkts);
- ļoti mazas vērtības līgumi, kas piešķirti ekspertiem, kuri atlasīti, pamatojoties uz viņu profesionālajām spējām (Finanšu regulas 237. panta 2. punkts), kā arī ļoti mazas vērtības līgumi, kuru vērtība ir mazāka par 15 000 EUR (summa, kas minēta Finanšu regulas I pielikuma 14.4. punktā);
- finansiālais atbalsts, kas sniegts ar finanšu instrumentu starpniecību tādas summas apmērā, kas mazāka par 500 000 EUR;
- gadījumi, kad informācijas izpaušana var apdraudēt attiecīgo personu vai vienību tiesības un brīvības, ko aizsargā Eiropas Savienības Pamattiesību harta, vai kaitēt saņēmēju komerciālajām interesēm.

Ņemot vērā ANM ietvertās summas, ir maz ticams, ka pirmajos trīs punktos noteiktie izņēmumi attieksies uz 100 lielākajiem saņēmējiem. Paredzams, ka arī ceturtais izņēmums netiks plaši piemērots. Tā kā datu publicēšana attieksies tikai uz liela mēroga saņēmējiem, no kuriem lielākā daļa, domājams, būs juridiskas personas, jebkādas bažas par privātumu attiecībā uz fiziskajām personām jāizvērtē saistībā ar nepieciešamību nodrošināt ES līdzekļu izlietojuma pārredzamību. Turklāt jāatzīmē, ka atsauce uz Finanšu regulas 38. panta 3. punktu aptvers visus turpmākos šā noteikuma grozījumus.

Papildus šiem datiem, kas tiks publicēti dalībvalstu portālos, Komisija minētos datus kopā ar saitēm uz dalībvalstu portāliem centralizēti iekļaus atvēršanās un noturības rezultātu tabulā. Šādi dati būs jāatjaunina divas reizes gadā, un Komisija centīsies saskaņot atjaunināšanas laiku ar pašreizējiem divreiz gadā — aprīlī un oktobrī — sniedzamajiem ziņojumiem. Pirmais informācijas vākšanas pasākums notiks paralēli 2023. gada aprīļa pusgada ziņošanai. Komisija publicēs arī interaktīvu karti, kurā būs norādīti dažādi pasākumi un to īstenošanas vietas dalībvalstīs.

I PIELIKUMS

FINANŠU INSTRUMENTI

Dalībvalstis var lemt par finanšu instrumenta veidu, tā izveidi un īstenojošo/pilnvaroto subjektu atlasī, un tās tiek mudinātas apspriesties ar Komisijas dienestiem par to, kāda ir finanšu instrumentu iecerētās izmantošanas vislabākā īstenošanas metode, ņemot vērā pasākumu mērķus, esošās struktūras un saiknes ar partneru darbu.

Pamatā dalībvalstīm ir divi varianti, kā izmantot finanšu instrumentus: vai nu pārskaitīt naudu no ANM uz *InvestEU* dalībvalsts nodalījumu, vai izmantot citas struktūras, piemēram, valsts struktūras. Abu risinājumu nosacījumi ir aprakstīti 2021. gada janvāra norādījumos par ANP un sīkāk izklāstīti turpmāk.

Lai tiktu veikta iemaksa dalībvalsts nodalījumā *InvestEU* ietvaros, būs jāparaksta iemaksu nolīgums starp dalībvalsti un Komisiju. Ar *InvestEU* garantijas īstenošanu nodarbojas Komisija, izmantojot izraudzītus īstenošanas partnerus.

Attiecībā uz valstu finanšu instrumentiem var izšķirt šādus posmus.

Pirmais posms: pasākuma sagatavošana. Jānodrošina, ka finanšu instrumenti veicina ANP mērķu sasniegšanu, proti:

- aprakstot atbalstāmo investīciju politiku (piemēram, energoefektivitāte, platjosla, MVU digitalizācija), kas nosaka, kā ANM līdzekļi tiks izmantoti finanšu instrumentā un kā tas atbilst ANM darbības jomai un novērtēšanas kritērijiem, tai skaitā aprakstot pamatā esošās tirgus nepilnības, kuru dēļ ir nepieciešams privātām investīcijām izmantot publiskos līdzekļus;
- definējot finanšu instrumentu (proti, cita starpā definējot riska/atlīdzības politiku starp ANM un citiem finanšu instrumenta līdzekļu avotiem) un to, kā tas veicinās ANP mērķu sasniegšanu;
- sniedzot detalizētu principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” pašnovērtējumu un vajadzīgās garantijas, kas nodrošinātu, ka pasākuma īstenošanas laikā minētais princips tiks ievērots;
- apzinot attiecīgos valsts atbalsta noteikumus un to, vai iespējams piemērot Vispārējo grupu atbrīvojuma regulu un saistītos kritērijus, kuri jāizpilda attiecībā uz finansēšanas produktiem;
- nosakot skaidrus atskaites punktus (kas saistīti ar instrumenta izveidi un īstenošanu) un mērķrādītājus (kas saistīti ar instrumenta finansēto pamatā esošo projektu tiešajiem rezultātiem/iznākumiem);
- definējot izmantojamā atbalsta veidu (piemēram, aizdevumi, garantijas, pašu kapitāls), paredzētos labuma guvējus (piemēram, MVU, lielāki uzņēmumi, PPP) un investīcijas (piemēram, inovācija, platjosla, infrastruktūra), lai noteiktu, kādos aktīvos tiks veiktas investīcijas;
- nosakot grafiku finanšu instrumenta izmantošanai (finanšu instrumenta izveide var vidēji ilgt līdz diviem gadiem), arī investīcijas reālajā ekonomikā un saistīto ietekmi;
- aprakstot uzraudzības sistēmu, kas tiks izmantota, lai ziņotu par mērķrādītājiem un starpposma rādītājiem saskaņā ar ANP.

Otrais posms: īstenošanas nolīgums ar pilnvaroto subjektu, kas atbild par finanšu instrumentu

- Lai īstenotu finanšu instrumentu, ar īstenošanas partneri/pilnvaroto subjektu (fondu gadījumā tas būtu fonda pārvaldnieks partneru vārdā) ir jānoslēdz nolīgums, kurā būtu pārņemti ANP noteiktie pienākumi. Pamatnolīgumā starp dalībvalsti un īstenojamajiem/pilnvarotajiem subjektiem būtu jāpārņem visi pienākumi, kas noteikti ANM regulā un Padomes īstenošanas lēmumā par dalībvalsts ANP, īpašu uzmanību pievēršot pienākumiem attiecībā uz valsts atbalstu, principu “nenodarīt būtisku kaitējumu” un revīziju un kontroli, kā arī iespējamiem ierobežojumiem attiecībā uz labuma guvējiem.
- Ir jāievēro attiecīgie valsts atbalsta un publiskā iepirkuma noteikumi.

- Viens no pirmajiem ANP atskaites punktiem var būt saistīts ar tāda īstenošanas nolīguma noslēgšanu starp dalībvalsti un pilnvaroto struktūru, ar ko izveido finanšu instrumentu vai pielāgo esošu instrumentu (saskaņā ar investīciju politiku, par kuru panākta vienošanās atvēršanās un noturības plānā).
- Kā daļu no šā pirmā ANP atskaites punkta dalībvalsts, iesniedzot pirmo izmaksu pieprasījumu, iesniegs Komisijai finanšu instrumenta noteikumus un investīciju politiku, kas ļaus pārbaudīt finanšu instrumenta atbilstību ANP.

Pilnvarotā subjekta vai finanšu starpnieku (piemēram, komercbanku, investīciju fondu) īstenota investīciju izmantošana reālajā ekonomikā

- Visi turpmākie atskaites punkti būs saistīti ar to, kā pilnvarotais subjekts vai finanšu starpnieki veic investīcijas reālajā ekonomikā.
 - Pēc finanšu instrumenta pabeigšanas uzkrājumi un atmaksājumi, kas nav izlietoti zaudējumiem, atgriezīsies dalībvalstī saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, kas izklāstīti investīciju politikā un instrumenta izejas stratēģijā. Tiks uzlikts pienākums, ka ieņēmumi un atmaksājumi jāizmanto līdzvērtīgiem mērķiem.
-

II PIELIKUMS

NODOMU DEKLARĒŠANAS VEIDNE ATTIECĪBĀ UZ ANM AIZDEVUMIEM

Saņēmējs: SG RECOVER un ECFIN ĢD sarunu vedēji

Cc: EC-RECOVER@ec.europa.eu

Temats: ANM aizdevumi – ieinteresētības paziņojums

Cienītā kundze! / Godātais kungs!

Mēs atsaucamies uz Regulu (ES) 2021/241, jo īpaši tās 14. panta 6. punktu, kurā noteikts, ka 30 dienu laikā pēc grozošās regulas stāšanās spēkā dalībvalstīm attiecībā uz atvēršanas un noturības plānu REPowerEU nodaļu jāpaziņo Eiropas Komisijai, vai tās ir nodomājušas pieprasīt aizdevuma atbalstu no Atvēršanas un noturības mehānisma (ANM).

Tāpēc, neskarot iespēju pieprasīt aizdevuma atbalstu līdz 2023. gada 31. augustam, mēs vēlamies paust šādu ieinteresētību:

[Atzīmējiet atbilstoši]

Mēs šajā posmā neplānojam pieprasīt aizdevuma atbalstu no ANM.

Mēs plānojam no ANM pieprasīt aizdevuma atbalstu par summu XXX EUR [summas var norādīt intervālos] un plānojam šo aizdevuma atbalstu plānojam izmantot šādām investīcijām un reformām:

— Investīciju un reformu saraksts

Apstiprinām, ka šajā ieinteresētības paziņojumā sniegtā informācija ir cik vien iespējams precīza un sniegta atbilstoši mūsu rīcībā esošajai informācijai.

III PIELIKUMS

VEIDNE NODOMU DEKLARĀCIJAI ATTIECĪBĀ UZ PĀRVIETOJUMIEM NO BREXIT KOREKCIJAS REZERVES

Saņēmējs: SG RECOVER un ECFIN ĢD sarunu vedēji

Cc: EC-RECOVER@ec.europa.eu

Temats: *Brexit* korekcijas rezerve — paziņojums par pieprasījumu veikt pārvietojumu uz Atvēršanas un noturības mehānismu

Cienītā kundze! / Godātais kungs!

Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1755 4.a pantu, kas ļauj dalībvalstīm iesniegt Komisijai pamatotu pieprasījumu pilnībā vai daļēji pārnest to provizoriskā piešķiruma summas no *Brexit* korekcijas rezerves (BKR) uz Atvēršanas un noturības mehānismu (ANM), mēs gribētu pieprasīt pārvietot XXX EUR no BKR uz ANM, lai finansētu *REPowerEU* nodaļas investīcijas un reformas, ievērojot pieeju, kas izklāstīta Komisijas paziņojumā "Norādījumi par atvēršanas un noturības plāniem *REPowerEU* kontekstā".

Šāda pārvietojuma pamatā ir apsvērumi, ka gan ANM, gan BKR ir kopējs mērķis – stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, kā skaidri noteikts abu kopīgajā juridiskajā pamatā, kas ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 174. pants. *REPowerEU* nodaļā paredzētie pasākumi, mazinādami neseno ģeopolitisko norišu izraisīto globālo enerģijas tirgus traucējumu sekas, palīdzēs sasniegt vispārējo kohēzijas mērķi, ko BKR tiecās sasniegt, novēršot negatīvās sekas, kuras Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības rada dalībvalstīs, tai skaitā jo īpaši to reģionos un vietējās kopienās. Šis kopējais mērķis, kas atbilst Regulas 2021/1755 noteikumiem, ir apsvērumi, kas pamato šādu pieprasījumu veikt pārvietojumu starp abiem instrumentiem.

[Tā kā pieprasītā pārvietojuma summa pārsniedz to BKR provizoriskā piešķiruma daļu, kas vēl nav izmaksāta, mēs apzināmies, ka Komisijai ir jāatgūst starpība. Mēs vēlamies [atmaksāt atgūstamo summu uz Eiropas Komisijas kontu, ko Eiropas Komisija norādīs debetnotā]/[lai Eiropas Komisija veiktu šīs summas ieskaitu, samazinot jebkuru maksājumu [no ANM], kad tā ir informējusi [dalībvalsts atbildīgo iestādi]].

IV PIELIKUMS

Veidne Dalībvalstīm

ATVESEĻOŠANAS UN NOTURĪBAS PLĀNA PAPILDINĀJUMS

Saturis

1. DAĻA. IEVADS PAR PAPILDINĀJUMU	40
1. Vispārējais mērķis	40
2. Papildinājuma pamatojums	40
2. DAĻA. PAPILDU UN MAINĪTO REFORMU UN INVESTĪCIJU APRAKSTS	40
1. Pilnīgi jauni komponenti	41
2. REPowerEU nodaļa	41
3. Mainītie komponenti	41
3. DAĻA. PLĀNA KOMPLEMENTARITĀTE UN ĪSTENOŠANA	42
1. Saskaņība ar citām iniciatīvām	42
2. Finansējuma savstarpējā papildināmība	42
3. Efektīva īstenošana	42
4. Apspriešanās process ar ieinteresētajām personām	43
5. Kontrole un revīzija	43
6. Komunikācija	43
4. DAĻA. PLĀNA VISPĀRĒJĀ SASKAŅOTĪBA UN IETEKME	43
1. Saskaņotība	43
2. Dzimumu līdztiesība un iespēju vienlīdzība visiem	43
3. Ekonomiskās, sociālās un institucionālās noturības stiprināšana	43
4. Salīdzinājums ar investīciju atsauces vērtību	43

ATRUNA

Dalībvalstīm būtu jāizmanto šī veidne, izstrādājot savu atveseļošanas un noturības plānu papildinājumus. Dalībvalstis tiek aicinātas sniegt tikai tādu informāciju, kas attiecas uz ierosinātajām izmaiņām jau pieņemtajos atveseļošanas un noturības plānos. Veidni nedrīkst interpretēt atsevišķi no atjauninātajiem norādījumiem par atveseļošanas un noturības plāniem REPowerEU kontekstā. Šajā dokumentā ir tikai iekļauta veidne, atbilstoši kurai ir sniedzama informācija papildinājumā, savukārt norādījumu dokumentos ir iekļautas attiecīgās norādes, kā aizpildīt katru iedaļu. Kā minēts norādījumu dokumentā, dalībvalstis tiek mudinātas plānā izdarīt izmaiņas, izmantojot par pamatu sava sākotnējā plāna konsolidēto versiju, kurā būtu jāatspoguļo novērtēšanas gaitā ieviestās izmaiņas un kuram būtu pilnībā jāatbilst attiecīgajiem Padomes īstenošanas lēmumiem. Tādējādi šīs veidnes izmantošana papildinājumam paredz to, ka dalībvalstis savu ANP iepriekš ir pieskaņojušas Padomes īstenošanas lēmumam.

Ja rodas papildu jautājumi, dalībvalstis tiek aicinātas sazināties ar Komisijas dienestiem.

1. DAĻA

IEVADS PAR PAPILDINĀJUMU

1. Vispārējais mērķis

Dalībvalstīm šajā iedaļā būtu jāapraksta būtiskas izmaiņas galvenajās problēmās, ar kurām tās saskārusās kopš sākotnējo atveseļošanas un noturības plānu (ANP) iesniegšanas. Tām jo īpaši būtu īsi jāpaskaidro, kāpēc ANP pēc izmaiņu izdarīšanas joprojām atspoguļo visaptverošu un pienācīgi līdzsvarotu reakciju uz ekonomisko un sociālo situāciju un sniedz pienācīgu ieguldījumu visos sešos pīlāros. Būtu arī īpaši jāpaskaidro, kā ANP pēc izmaiņu izdarīšanas palielina Savienības energosistēmas noturību, drošību un ilgtspēju, samazinot atkarību no fosilā kurināmā un dažādojot energoapgādi Savienības līmenī.

Dalībvalstīm šajā iedaļā būtu arī jāpaskaidro, kā ANP pēc izmaiņu izdarīšanas ir ņemtas vērā problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos.

2. Papildinājuma pamatojums

Dalībvalstīm būtu jānorāda ierosināto plāna izmaiņu juridiskais pamats un detalizēts pamatojums attiecīgā juridiskā pamata izmantošanai, kā prasīts ANM regulas attiecīgajā(-os) pantā(-os) ⁽¹⁾. Juridiskais pamats un pamatojums būtu jāsniedz par katru zemāk sarakstā minēto pievienoto, grozīto vai atcelto pasākumu. Pamatojums var balstīties uz vairāk nekā vienu no turpmāk minētajiem juridiskajiem pamatiem.

Saskaņā ar ANM regulu un Komisijas priekšlikumu par ANM regulas grozījumiem dalībvalstis var ierosināt izmaiņas iepriekš pieņemtajos ANP šādā sakarībā:

- [21.a un 21.b] pants, kas attiecas uz REPowerEU nodaļu ⁽²⁾; par REPowerEU nodaļu skatīt šim nolūkam paredzētajā veidnē,
- [14. panta 2. punkts]: plāna pārskatīšana saistībā ar jaunu vai papildu aizdevuma pieprasījumu,
- [7.] pants: plāna pārskatīšana saistībā ar jaunu vai papildu 5 % līdzekļu pārvietojumu no dalītās pārvaldības programmām,
- [18. panta 2. punkts]: plāna atjaunināšana, ņemot vērā atjaunināto maksimālo finanšu iemaksu pēc 11. panta 2. punktā minētā aprēķina,
- [21.] pants: plāna grozīšana vai jauna plāna iesniegšana tāpēc, ka objektīvu apstākļu dēļ plānu un attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus vairs nav iespējams īstenot – vai nu daļēji, vai pilnībā.

2. DAĻA

PAPILDU UN MAINĪTO REFORMU UN INVESTĪCIJU APRAKSTS

Šī iedaļa aptver izmaiņas komponentos, kas ir pievienoti vai mainīti salīdzinājumā ar atveseļošanas un noturības plānu, kurš ir pašlaik spēkā esošā Padomes īstenošanas lēmuma pamatā. Šajos komponentos ir jāietver tikai tās reformas un investīcijas, kas ir pievienotas, svītrotas vai mainītas. Visus šajā iedaļā neiekļautos sākotnējā plāna komponentus uzskata par nemainīgiem.

⁽¹⁾ Regula (ES) 2021/241, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.057.01.0017.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2021%3A057%3ATOC

⁽²⁾ Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu (COM(2022) 231 final).

1. **Pilnīgi jauni komponenti.** Attiecībā uz katru pilnīgi jauno komponentu ievērojiet struktūru, kas noteikta Komisijas 2021. gada janvāra veidnes ^(*) 2. daļā, un ievērojiet Komisijas norādījumus par atveseļošanas un noturības plāniem REPowerEU kontekstā.
2. **REPowerEU nodaļa.** Attiecībā uz REPowerEU nodaļu izmantojiet šim nolūkam paredzēto veidni un pēc aizpildīšanas ievietojiet to šeit.
3. **Mainītie komponenti.** Katram mainītajam komponentam sniedziet informāciju par tikai par tām iepriekš minētās veidnes apakšiedaļām, kurās informācija ir mainīta, svītrotā vai pievienota salīdzinājumā ar plānu, kas apstiprināts ar Padomes Īstenošanas lēmumu (PĪL). Ja šāda informācija nav sniegta, tiek uzskatīts, ka visas pārējās apakšiedaļas nav mainījušās. Lūgums ievietot arī FENIX atsauci par katru šajā papildinājumā uzskaitīto mainīto komponentu. Norādiet skaidri, vai komponenta apraksts ir mainīts.

1. tabula

Dalībvalstis tiek aicinātas aizpildīt turpmāk sniegto kopsavilkuma tabulu par katru mainīto komponentu

Mainītā komponenta nosaukums	
PĪL atsauce uz investīciju/reformu	
Investīcijas/reformas nosaukums	
Izmaiņu veids salīdzinājumā ar PĪL	[Pievienotas/atceltas/grozītas]
Izmaiņu juridiskais pamats (izvēlieties vismaz vienu)	☐ 14. panta 2. punkts – aizdevuma pieprasījums ☐ 18. panta 2. punkts – maksimālās finanšu iemaksas atjaunināšana ☐ 21. pants – grozījumi objektīvu apstākļu dēļ ☐ 21.a pants – REPowerEU neatmaksājams finansiāls atbalsts (ETS ieņēmumi) ☐ 21.b panta 2. punkts – Brexit korekcijas rezerves pārvietojumi ☐ Nekas no iepriekš minētā, pārrakstīšanās kļūdas labojums
Mainītie elementi (tikai grozītajiem pasākumiem)	☐ Komponenta/pasākuma apraksts ☐ Atskaites punkti un mērķrādītāji ☐ Aplēstās izmaksas ☐ Zaļā un digitālā izsekojamība (potenciāli būtiski, jo tās ir nozīmīgas izmaiņas pamatā esošajā pasākumā) ☐ Pašnovērtējums par principu “nenodarīt būtisku kaitējumu”

Ierosinātās izmaiņas

Attiecībā uz katru jauno reformu un investīciju ievērojiet norādījumus, kas sniegti sākotnējā 2021. gada janvāra ANP veidnē.

Attiecībā uz katru atcelto reformu un investīcijām sniedziet pamatojumu, ievietojot tiešu saiti uz izmaiņu juridisko pamatu, kā arī paskaidrojiet, kā tiks saglabāta komponenta vispārējā ietekme un saskaņotība.

Par katru grozīto reformu un investīciju, aizpildot 2. tabulu, norādiet:

- pasākuma izmaiņu aprakstu un pamatojumu, jo īpaši saistībā ar pasākuma būtību, mērķi, apjomu un īstenošanas kārtību, kā arī izmaiņu paredzamo ietekmi uz pasākuma darbības jomu, mērķgrupu, grafiku un galvenajiem rezultātiem;
- komponenta (attiecīgā gadījumā) un pasākuma aprakstu grozīto versiju salīdzinājumā ar Padomes Īstenošanas lēmuma pielikumā sniegtajiem aprakstiem;
- ierosinātās izmaiņas atskaites punktus un/vai mērķrādītājos salīdzinājumā ar informāciju, kas sniegta Padomes Īstenošanas lēmuma pielikumā, un šo izmaiņu pamatojumu;

(*) Norādījumi dalībvalstīm par atveseļošanas un noturības plāniem, 2/2 daļa, SWD(2021) 12 final, Brisele, 22.1.2021., https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf.

- attiecīgā gadījumā ierosinātās izmaiņas aplēstajās izmaksās saskaņā ar norādījumiem, kas sniegti Komisijas 2021. gada janvāra veidnē ⁽⁴⁾. Ja pārskatīto pasākumu izmaiņas attiecas tikai uz pasākuma mērogu, aplēsto izmaksu pārskatīšanai jābūt proporcionālai;
- attiecīgā gadījumā ierosinātās izmaiņas zaļajā un/vai digitālajā izsekojamībā saskaņā ar norādījumiem, kas sniegti Komisijas 2021. gada janvāra veidnē ⁽⁵⁾;
- ierosinātās izmaiņas pašnovērtējumā attiecībā uz principu “nenodarīt būtisku kaitējumu”, ievērojot norādījumus, kas sniegti Komisijas 2023. gada februāra paziņojumā, un attiecīgā gadījumā kvantitatīvu aplēsi par pasākumu ietekmi uz vidi ⁽⁶⁾.

Par visām ierosinātajām izmaiņām atskaites punktos un/vai mērķrādītājos, to aplēstajās izmaksās un zaļajā un/vai digitālajā izsekojamībā dalībvalstīm būtu jāaizpilda arī veidnei pievienotās Excel tabulas.

Dalībvalstīm 2. tabulā būtu jānorāda arī šādi elementi, ciktāl tos ietekmē pasākuma izmaiņas:

- pārrobežu un daudzvalstu projekti;
- valsts atbalsts;
- atvērta stratēģiskā autonomija.

2. tabula

Dalībvalstis tiek aicinātas izmantot šo tabulu, lai šajā iedaļā strukturēti aprakstītu mainītos pasākumus saskaņā ar iepriekš minētajiem norādījumiem. Attiecībā uz būtiskākām izmaiņām un jauniem pasākumiem dalībvalstis tiek aicinātas ievērot sākotnējās 2021. gada veidnes ⁽⁷⁾ formātu

Pasākuma nosaukums un PĪL atsaucis numurs		
Izmaiņu apraksts un pamatojums		
Mainītie elementi	Pašreizējā versija	Grozītā versija
Komponenta un/vai pasākuma apraksts		
Atskaites punkti un mērķrādītāji		
Aplēstās izmaksas		
Zaļā un digitālā izsekojamība		
Pašnovērtējums par principu “nenodarīt būtisku kaitējumu”		

3. DAĻA.

PLĀNA KOMPLEMENTARITĀTE UN ĪSTENOŠANA

Dalībvalstīm būtu jāpaskaidro, kā papildinājums nodrošina šādus elementus saskaņā ar tām pašām iedaļām, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plāna sākotnējā veidnē ⁽⁸⁾:

1. **Saskanība ar citām iniciatīvām**
2. **Finansējuma savstarpējā papildināmība**
3. **Efektīva īstenošana**

⁽⁴⁾ 2. daļas 10. iedaļa, 8.–9. lpp., https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁵⁾ 2. daļas 7. iedaļa, 28.–32. lpp., https://ec.europa.eu/info/files/guidance-member-states-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁶⁾ II daļas 2.D iedaļa, 36.–37. lpp., https://ec.europa.eu/info/files/commission-notice-guidance-recovery-and-resilience-plans-context-repowereu_en

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁸⁾ 3. daļas 2.–7. iedaļa, 10.–11. lpp., https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en.

4. Apspriešanās process ar ieinteresētajām personām
5. Kontrole un revīzija
6. Komunikācija

Ja salīdzinājumā ar sākotnējo plānu nav izmaiņu, dalībvalstis var vienkārši norādīt, ka iepriekš sniegtā informācija paliek nemainīga.

4. DAĻA

PLĀNA VISPĀRĒJĀ SASKAŅOTĪBA UN IETEKME

Dalībvalstīm būtu jāpaskaidro, kā papildinājums nodrošina šādus elementus saskaņā ar tām pašām iedaļām, kas paredzētas atveseļošanas un noturības plāna sākotnējā veidnē⁽⁹⁾: Ja salīdzinājumā ar sākotnējo plānu izmaiņu nav, dalībvalstis var vienkārši norādīt, ka iepriekš sniegtā informācija paliek nemainīga.

1. **Saskaņotība:** dalībvalstīm būtu jāparāda, kā izmaiņas saglabā vai uzlabo saskaņotību un saiknes plāna komponentos un to starpā, vispārējā plāna saskaņotību un jo īpaši saskaņotību starp reformu un investīciju dimensijām.
2. **Dzimumu līdztiesība un iespēju vienlīdzība visiem:** dalībvalstīm būtu jāapraksta, kā izmaiņas to plānā palīdz pārvarēt valsts pašreizējās problēmas dzimumu līdztiesības un visiem – neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas – vienlīdzīgu iespēju jomā saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra 2. un 3. principu un sociālo rezultātu pārskatu.

Ja nav paredzams, ka izmaiņas ietekmēs šo iedaļu, atstājiet to nemainītu un atsaucieties uz sākotnējā plāna attiecīgo iedaļu.

3. **Ekonomiskās, sociālās un institucionālās noturības stiprināšana:** dalībvalstīm saskaņā ar to pašu iedaļu, kas paredzēta sākotnēji iesniedzamās informācijas veidnē, būtu jāziņo par mainītā plāna makroekonomisko, sociālo un institucionālo ietekmi, ja ANP izmaiņas ir nozīmīgas pēc būtības un/vai apjoma salīdzinājumā ar iepriekš pieņemto ANP (makroekonomiskā un sociālā perspektīva un ietekme, metodika, ilgtspēja, sociālā un teritoriālā kohēzija). Dalībvalstīm būtu jāaizpilda attiecīgā Excel tabula, ko sagatavojusi Komisija.
4. **Salīdzinājums ar investīciju atsaucēs vērtību:** dalībvalstis tika aicinātas sniegt šo informāciju pirmajā plāna iesniegšanas reizē. Šis iedaļas atjaunināšana būtu pamatota tikai tad, ja papildinājums ir ievērojams, piemēram, ja, iekļaujot REPowerEU nodaļu, tiktu būtiski pārskatīts neatmaksājamais atbalsts vai pieprasīta vērienīga jauna aizdevumu daļa.

⁽⁹⁾ Attiecībā uz saskaņotību un dzimumu līdztiesību sk. 1. daļas 3.–4. iedaļu, 4. lpp.; attiecībā uz ietekmi sk. 4. daļu, 12. lpp., https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

V PIELIKUMS

Veidne Dalībvalstīm

REPOWER EU NODAĻA

Saturs

1.2. DAĻA. Papildinājuma pamatojums	45
2.1. DAĻA. REPOWEREU NODAĻA	45
1. Nodaļas vispārīgais mērķis	45
2. Nodaļā iekļauto reformu un investīciju apraksts	45
a) Kopsavilkuma tabula	45
b) REPowerEU mērķi	46
c) Reformu un investīciju apraksts	46
d) Projekti ar pārrobežu vai daudzvalstu dimensiju vai ietekmi	46
e) Apspriešanās ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām	47
f) Digitālā dimensija	47
g) Klimata un vides izsekojamība	47
h) Princips “nenodarīt būtisku kaitējumu”	47
i) Finansējums un izmaksas	47

ATRUNA

Šī veidne papildina ANP papildinājuma veidni (kuras 1., 3. un 4. iedaļa attiecas arī uz REPowerEU nodaļu), un tā būtu jālasa saskaņā ar atjauninātajiem norādījumiem par atvēršanos un noturības plāniem REPowerEU kontekstā, kuros ietvertas papildu instrukcijas, kas attiecas arī uz REPowerEU nodaļu. Ja rodas papildu jautājumi, dalībvalstis tiek aicinātas sazināties ar Komisijas dienestiem.

1.2. DAĻA

PAPILDINĀJUMA PAMATOJUMS

Ja plānā izmaiņas veiktas REPowerEU nodaļas ieviešanas dēļ, šajā iedaļā būtu jāatsaucas uz šādiem juridiskajiem pamatiem:

- [21.a] pants, lai izmantotu papildu neatmaksājamu finansiālu atbalstu REPowerEU mērķu sasniegšanai, un/vai [21.b] panta 2. punkts, lai izmantotu brīvprātīgus pārvietojumus no Brexit korekcijas rezerves (BKR);
- 14. pants un 18. panta 2. punkts ⁽¹⁾, kas minēti ANP papildinājuma veidnes attiecīgajā iedaļā, arī var būt REPowerEU nodaļas juridiskais pamats, un attiecīgā gadījumā uz tiem būtu jāatsaucas.

2.1. DAĻA

REPOWEREU NODAĻA

Visos ANP, kas iesniegti pēc regulas stāšanās spēkā, jābūt REPowerEU nodaļai, ja plānam ir vajadzīgs papildu finansējums saskaņā ar 14. pantu (aizdevumi), 21.a pantu (ieņēmumi no emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas saskaņā ar Direktīvu 2003/87/EK) vai 21.b panta 2. punktu (BKR pārvietojumi). REPowerEU nodaļa attieksies uz dalībvalsts ieguldījumu REPowerEU mērķu sasniegšanā un ANM izmantošanu šim nolūkam.

1. Nodaļas vispārīgais mērķis

Dalībvalstīm būtu jāapraksta galvenās problēmas, ar kurām tās saskaras saistībā ar REPowerEU. Tām būtu jāformulē kopsavilkums, kā šo problēmu risināšana, izmantojot REPowerEU nodaļā ierosinātos pasākumus, palīdzēs uzlabot situāciju dalībvalstī, tostarp stiprinās tās noturību. Būtu jāpaskaidro, kā nodaļā ierosinātie pasākumi risinās problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, tostarp 2022. gada un visos turpmākajos pusgada ciklos.

2. Nodaļā iekļauto reformu un investīciju apraksts

REPowerEU nodaļa ir līdzvērtīga ANP komponentam. Vajadzības gadījumā dalībvalstis to var sadalīt vairākos apakškomponentos. Tāpēc attiecībā uz to jāievēro norādījumi par ANP komponentiem un to struktūru, kas izklāstīti Komisijas 2021. gada janvāra veidnes ⁽²⁾ 2. daļā, tostarp visi iepriekš noteiktie elementi, turklāt ņemot vērā šādus sākotnējās struktūras papildinājumus un izmaiņas.

a) Kopsavilkuma tabula

Pasākumi, kas pievienoti/izvērsti plašāk ar dotācijām (21.a pants, 21.b panta 2. punkts un 18. panta 2. punkts)		
Pasākuma nosaukums	Attiecīgā gadījumā – esošā PĪL atsauces numurs ⁽³⁾	Aplēstās izmaksas

⁽¹⁾ Pamatojoties uz 21.c panta 2. punktu, dalībvalstis, kuru maksimālās finanšu iemaksas ir samazinātas saskaņā ar 11. panta 2. punktu, var pārcelt esošos pasākumus uz REPowerEU nodaļu, neizvēršot tos plašāk. Skatīt arī 2.1. daļas 2. iedaļu.

⁽²⁾ Norādījumi dalībvalstīm par atvēršanos un noturības plāniem, 2/2 daļa, SWD(2021) 12 final, Brisele, 22.1.2021., 5.–6. lpp. [https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf].

⁽³⁾ Saskaņā ar 21.c panta 1. punktu dalībvalstis var plašāk izvērst esošos pasākumus pārcelt uz REPowerEU nodaļu. Pamatojoties uz 21.c panta 2. punktu, dalībvalstis, kuru maksimālā finansiālā iemaksa pēc 2022. gada jūnija atjaunināšanas ir samazināta, esošos pasākumus var pārcelt uz REPowerEU nodaļu, neizvēršot tos plašāk.

Pasākumi, kas pievienoti/izvērsti plašāk ar aizdevumiem (14. pants)

Pasākuma nosaukums	Attiecīgā gadījumā – esošā PĪL atsauces numurs ⁽⁴⁾	Aplēstās izmaksas

b) REPowerEU mērķi

Attiecībā uz REPowerEU nodaļā minēto pasākumu salikumu dalībvalstīm būtu jānorāda, uz kuriem REPowerEU mērķiem tie attiecas un kādā veidā.

Dalībvalstīm par visiem šajā nodaļā iekļautajiem pasākumiem būtu jāpaskaidro, kā REPowerEU nodaļā minētie pasākumi ir saskaņoti ar citiem attiecīgās dalībvalsts centieniem sasniegt REPowerEU mērķus, ņemot vērā pasākumus, kas minēti jau pieņemtajā Padomes Īstenošanas lēmumā, un citus centienus, kas veicina REPowerEU mērķu sasniegšanu un ko finansē no citiem avotiem, nevis no ANM.

Lai parādītu saskaņotību, dalībvalstīm būtu jāizklāsta pamatojums, kāpēc REPowerEU nodaļā iekļautie pasākumi tiek pievienoti jau esošajiem vai plānotajiem pasākumiem. Tām būtu jāpaskaidro, kā šie pasākumi novērš atlikušos trūkumus valsts un/vai ES līmenī, kurus līdzšinējie pasākumi vēl nav novērsuši.

Lai parādītu, ka nodaļas ietekme izpaužas kā atkarības no Krievijas fosilā kurināmā samazināšana, Komisija mudina dalībvalstis norādīt, kādā mērā tās plāno samazināt dabasgāzes importu no Krievijas 2027. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu (miljardos kubikmetru). Šī informācija varētu izrādīties ļoti noderīga, lai izprastu dalībvalsts globālos centienus sasniegt REPowerEU mērķus.

c) Reformu un investīciju apraksts

Saskaņā ar Komisijas 2021. gada janvāra veidnes ⁽⁵⁾ 3. apakšdaļu dalībvalstīm būtu detalizēti jāapraksta konkrētās reformas un investīcijas, kas (daļēji) tiks finansētas no ANM, kā arī to savstarpējā saistība un sinerģija.

Dalībvalstis šajā iedaļā var iekļaut a) pilnīgi jaunus pasākumus vai b) pasākumus, kas minēti jau pieņemtajos Padomes Īstenošanas lēmumos, bet kas tiks paplašināti ⁽⁶⁾. Tādā gadījumā dalībvalstīm būtu jāatsaucas uz jau sniegtajiem pierādījumiem un analīzi un papildu informācija jānorāda tikai par mainītajiem elementiem, jo īpaši par izmaksu atjaunināšanu un papildu atskaites punktiem un mērķrādītājiem. Dalībvalstis, kuru maksimālā finanšu iemaksa ir samazināta, var arī c) pārcelt pasākumus, kas minēti jau pieņemtajos Padomes Īstenošanas lēmumos, uz REPowerEU nodaļu, ja tie palīdz sasniegt attiecīgos mērķus. Šie pasākumi nav jāizvērst plašāk, un to kopsumma nedrīkst pārsniegt aplēsto izmaksu summu, kas atbilst maksimālās finanšu iemaksas samazinājumam.

d) Projekti ar pārrobežu vai daudzvalstu dimensiju vai ietekmi

Dalībvalstīm šajā nodaļā būtu jānorāda pasākumi, kuriem ir pārrobežu vai daudzvalstu dimensija vai ietekme, un katram pasākumam jānorāda aplēstās izmaksas un tā daļa visu REPowerEU nodaļā iekļauto pasākumu kopējās aplēstajās izmaksās.

Šeit jāietver informācija par citām projektos iesaistītajām dalībvalstīm un jebkādu koordinācijas mehānismu, ar kura palīdzību nodrošina šo pārrobežu projektu savlaicīgu pabeigšanu.

⁽⁴⁾ Saskaņā ar 21.c panta 1. punktu dalībvalstis var plašāk izvērstos esošos pasākumus pārcelt uz REPowerEU nodaļu. Pamatojoties uz 21.c panta 2. punktu, dalībvalstis, kuru maksimālā finansiālā iemaksa pēc 2022. gada jūnija atjaunināšanas ir samazināta, esošos pasākumus var pārcelt uz REPowerEU nodaļu, neizvērstot tos plašāk.

⁽⁵⁾ Norādījumi dalībvalstīm par atveseļošanas un noturības plāniem, 2/2 daļa, SWD(2021) 12 final, Brisele, 22.1.2021., 5.–6. lpp. [https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf].

⁽⁶⁾ Plašāka informācija par plašāk izvērstajiem pasākumiem sniegta Komisijas 2022. gada paziņojumā "Norādījumi par atveseļošanas un noturības plāniem REPowerEU kontekstā", Brisele, 12.5.2022., 21. lpp., https://ec.europa.eu/info/files/commission-notice-guidance-recovery-and-resilience-plans-context-repowerEU_en

Par katru pasākumu, kam ir pārrobežu vai daudzvalstu dimensija vai ietekme, dalībvalstīm būtu īsi jāpaskaidro:

- vai ar pasākumu tiek risinātas problēmas, kas konstatētas Komisijas 2022. gada 18. maija REPowerEU plāna vajadzību novērtējumā,
- kā tas palīdz mazināt atkarību no fosilā kurināmā un enerģijas pieprasījumu un kāda ir paredzamā ietekme uz pārrobežu enerģijas plūsmām VAI
- kāds ir tā devums Savienības energoapgādes drošībā.

Ja dalībvalsts norāda, ka REPowerEU nodaļā minētie pasākumi neatbilst iepriekš minētajam 30 % mērķim, šajā iedaļā būtu jāiekļauj paskaidrojums par tā iemesliem.

e) **Apspriešanās ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām**

Dalībvalstīm šajā iedaļā būtu jāsniedz kopsavilkums par apspriešanās procesu ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām attiecībā uz REPowerEU nodaļas iekļaušanu. Šādos kopsavilkumos būtu jānorāda, ar kurām ieinteresētajām personām notikusi apspriešanās, un īsi jāizklāsta, kā saņemtie komentāri ir atspoguļoti REPowerEU nodaļās.

f) **Digitālā dimensija**

Dalībvalstīm būtu jāmarķē no ANM finansējamās REPowerEU nodaļās iekļautās reformas un investīcijas, izmantojot digitālās izsekojamības metodiku, kas izklāstīta ANM regulas 19. panta 3. punkta f) apakšpunktā un VII pielikumā.

g) **Klimata un vides izsekojamība**

Dalībvalstīm būtu jāievēro norādījumi 2021. gada janvāra veidnē, kas paredzēta sākotnējam ANP ⁽⁷⁾. Jāatzīmē, ka REPowerEU nodaļas īstenošanai ir jāsniedz klimata mērķrādītājs vismaz 37 % apmērā, pamatojoties uz REPowerEU nodaļā iekļauto pasākumu kopējām aplēstajām izmaksām, – tas neskar vispārējo 37 % klimata mērķrādītāju, kas attiecas uz ANP kopumā, pasākumus, kas veicina zaļo pārkārtošanos, tostarp biodaudzveidību, vai ar to saistīto problēmu risināšanu.

h) **Princips “nenodarīt būtisku kaitējumu”**

Dalībvalstīm par katru REPowerEU nodaļā iekļauto pasākumu, uz kuru neattiecas atkāpe no principa “nenodarīt būtisku kaitējumu”, būtu jāsniedz pašnovērtējums par šā principa ievērošanu, izmantojot tehnisko norādījumu par principu “nenodarīt būtisku kaitējumu” (2021/C58/01) I pielikumā sniegto veidni un precizējot, kā tiks nodrošināta atbilstība minētajam principam. Ja tas ir iespējams un lietderīgi, dalībvalstis tiek aicinātas pašnovērtējuma ietvaros sniegt arī kvantitatīvu aplēsi par pasākumu ietekmi uz vidi.

Attiecībā uz pasākumiem, kurus dalībvalstis vēlētos ierosināt, izmantojot atkāpi no principa “nenodarīt būtisku kaitējumu”, Komisija var izteikt apsvērumus par to, vai ir izpildīti ANM regulā paredzētie nosacījumi atkāpes izmantošanai, vai pieprasīt papildu informāciju, kas attiecīgajai dalībvalstij jāsniedz.

i) **Finansējums un izmaksas**

Dalībvalstīm būtu jāsniedz informācija par REPowerEU nodaļā minēto pasākumu aplēstajām kopējām izmaksām, norādot pienācīgu pamatojumu. Attiecībā uz katru jauno reformu un investīciju būtu jāiekļauj visi elementi, kas noteikti 2021. gada veidnes ⁽⁸⁾ 10. iedaļā. Attiecībā uz izvēšanas pasākumiem, kuros izmaiņas skar tikai pasākuma mērogu, dalībvalstīm būtu jāsniedz informācija par izmaiņām aplēstajās kopējās izmaksās; ja izmaksu pamatojums salīdzinājumā ar pārējo plānu nav mainījies, dalībvalstis var vienkārši norādīt, ka iepriekš sniegtā informācija paliek nemainīga.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/files/commission-staff-working-document-draft-template-recovery-and-resilience-plans_en

⁽⁸⁾ Norādījumi dalībvalstīm par atveseļošanas un noturības plāniem, 1/2 daļa, SWD(2021) 12 final, Brisele, 22.1.2021.